

Łódź, dnia 15 września 2023 roku

Pan
Sylwester Skrzypek
Wójt Gminy Sokolniki

WK – 602/35/2023

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r., poz. 1325) informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Sokolniki¹. Kontrolą objęto lata 2021 – 2022 i wybrane zagadnienia z lat wcześniejszych, dotyczące przede wszystkim: prowadzenia rachunkowości; długu publicznego; sprawozdawczości; realizacji dochodów z podatków i dochodów z majątku; udzielania zamówień publicznych; wydatków budżetowych; ewidencji i inwentaryzacji majątku. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa. Wykazane uchybienia i nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności²:

I.

W zakresie ustaleń organizacyjnych

W jednostce nie określono zasad obiegu i kontroli dokumentów. Przepisy prawa zobowiązują do dokumentowania operacji gospodarczych w określony sposób. Niezależnie od tego, czy jednostka jest wystawcą dokumentu, czy otrzymuje go z zewnątrz, musi sprawdzić, czy posiada on wszystkie wymagane prawem cechy, a także czy określona w nim operacja gospodarcza faktycznie zaszła, czy została przeprowadzona w sposób prawidłowy i przez uprawnione do tego osoby. Jest to kontrola dokumentów, która w zależności od wielkości jednostki, jej struktury i rodzaju prowadzonej działalności może zostać różnie zorganizowana. Wystawiony lub otrzymany dokument trafia w tym celu do odpowiednich pracowników lub komórek organizacyjnych albo też jest przekazywany na zewnątrz, czyli rozpoczyna się jego obieg. W związku z powyższym konieczne jest opracowanie odpowiednich

¹ Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach od 8 maja 2023 do 30 czerwca 2023 roku. Protokół został podpisany w dniu 20 lipca 2023 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 902), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

procedur postępowania z dokumentacją. Można je zapisać w różny sposób lub w dowolnym dokumencie, jednak najczęściej stosowanym rozwiązaniem jest opracowywanie instrukcji obiegu i kontroli dokumentów.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.), podstawą każdego zapisu księgowego w księgach rachunkowych jest dowód księgowy. Prawidłowy dowód księgowy gwarantuje poprawny zapis w księgach rachunkowych, a co za tym idzie właściwe dane do sporządzenia rzetelnych sprawozdań. Ważne jest, aby dowód księgowy, zanim stanie się podstawą zapisu, został sprawdzony, a ewentualne błędy - wykryte i odpowiednio poprawione. Ważny jest również właściwy opis dowodu księgowego. Dlatego każdy dowód księgowy winien poddany zostać kontroli. Zazwyczaj stosuje się trzy podstawowe rodzaje kontroli dokumentów: 1) merytoryczną; 2) formalną; 3) rachunkową. Kontrola merytoryczna polega na sprawdzeniu zgodności dokumentu ze stanem faktycznym, czyli sprawdzeniu, czy opisana w dowodzie księgowym operacja gospodarcza faktycznie wystąpiła, czy właściwie zostały w dokumencie określone ilości i wartości usług bądź dóbr (zgodnie z zamówieniem, cennikiem, umową).

W trakcie kontroli, zarządzeniem nr 120.14.2023 z dnia 17 maja 2023 roku Wójt Gminy Sokolniki wprowadził instrukcję obiegu i kontroli dokumentów finansowych w Urzędzie Gminy w Sokolnikach, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. W księgach Urzędu Gminy Sokolniki konto Wn 226 - Należności długoterminowe, wykazywało na dzień 31 grudnia 2022 roku saldo 96.986,87 zł, również konto 840 - Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów, wykazywało saldo strony Ma w tej samej kwocie. Ustalono, że jako należności długoterminowe ewidencjonowano na koncie 226 opłaty za umieszczenie urządzeń w pasie drogowym, wynikające z decyzji ustalających opłaty za zajęcia pasa drogi na okres dłuższy niż rok, przypadające do zapłaty w kolejnych latach, w łącznej kwocie 55.260,33 zł oraz opłaty z tytułu użytkowania wieczystego przypadające do zapłaty w przyszłych latach w łącznej kwocie 41.726,54 zł.

W związku z powyższym należy wskazać, że zarówno opłaty z tytułu użytkowania wieczystego, jak i opłaty za umieszczenie urządzenia w pasie drogowym, są operacjami gospodarczymi cyklicznymi (okresowymi), które powstają z początkiem roku, tj. opłata staje się należna, jeśli ziszczą się przesłanki naliczenia tej opłaty (użytkownik wieczysty dalej posiada to prawo, urządzenie jest dalej umieszczone w pasie drogowym). Powyższe oznaczają, że wniesienia ww. opłat Gmina nie może domagać się wcześniej niż rozpocznie się rok, którego dotyczy opłata, oraz gdy wystąpiły przesłanki ich naliczenia. Do czasu ziszczenia się przesłanek naliczenia opłaty, należność nie powstanie, zatem nie można jej przypisać jako należność długoterminową. Wskazane opłaty są opłatami okresowymi, rocznymi, co oznacza, że opłaty wynikające z decyzji Wójta Gminy Sokolniki, jak też roczne opłaty z tytułu użytkowania wieczystego, stanowią należności krótkoterminowe każdego kolejnego roku. Powyższe należności nie zostały rozłożone na raty na lata przyszłe, co mogłoby być przesłanką do zaliczenia ich do należności długoterminowych (w takim przypadku operacja gospodarcza nastąpiła - zakończyła się, a została odroczone tylko płatność z tego tytułu). Opłaty z tytułu zajęcia pasa drogowego i z tytułu użytkowania wieczystego należy ujmować w ewidencji księgowej - z początkiem każdego następnego roku dokonując przypisu

Wn 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych - Ma konto zespołu 7, a nie na koncie 226.

Przepis art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. c ustawy o rachunkowości określa definicję należności krótkoterminowych - jest to ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Zatem należności długoterminowe, to należności płatne w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego (w latach przyszłych).

Natomiast art. 41 ust. 1 ustawy o rachunkowości określa, że rozliczenia międzyokresowe przychodów, dokonywane z zachowaniem zasady ostrożności, obejmują w szczególności:

- 1) równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych;
- 2) środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie oraz prac rozwojowych, jeżeli stosownie do innych ustaw nie zwiększają one kapitałów (funduszy) własnych. Zaliczone do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty zwiększają stopniowo pozostałe przychody operacyjne, równolegle do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych lub kosztów prac rozwojowych sfinansowanych z tych źródeł;
- 3) ujemną wartość firmy, o której mowa w art. 33 ust. 4 i art. 44b ust. 11 ustawy.

Z przytoczonych postanowień ustawy o rachunkowości wynika, że istotą rozliczeń międzyokresowych przychodów jest to, że są to przychody otrzymane (opłacone z góry za kilka okresów), które nie dotyczą bieżącego okresu, w związku z tym "przenosi" się do rozliczenia w przyszłości, tak aby rozliczyć je (ująć w przychodach) w okresie, którego dotyczą, a następnie ująć je w wyniku finansowym roku, którego dotyczą. Powyższe pozwala na zachowanie zasady współmierności kosztów i przychodów określonej w art. 6 ustawy o rachunkowości. Należy wskazać, że zaewidencjonowane przez kontrolowaną jednostkę na koncie 840 przychody przyszłych okresów (opłaty za zajęcie pasa drogowego, za umieszczenie urządzenia w pasie drogowym oraz z tytułu użytkowania wieczystego) tej przesłanki nie spełniały, gdyż nie otrzymała ona z góry ww. opłat za okresy, które jeszcze nie nastąpiły. Należności długoterminowe i rozliczenia międzyokresowe przychodów są to różne pojęcia i nie są ze sobą równoznaczne.

2. W jednostce przeksięgowanie należności długoterminowych na należności krótkoterminowe odbywało się zapisami: Wn 840 – Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów - Ma 226 – Należności długoterminowe oraz Wn 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych - Ma 720 – Przychody z tytułu dochodów budżetowych.

Do ewidencji należności długoterminowych służy konto 226 - Długoterminowe należności budżetowe. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 342) - na stronie Wn konta 226 ujmuje się w szczególności długoterminowe należności, w korespondencji z kontem 840, a także przeniesienie należności krótkoterminowych do długoterminowych,

w korespondencji z kontem 221. Na stronie Ma konta 226 ujmuje się w szczególności przeniesienie należności długoterminowych do krótkoterminowych, w korespondencji z kontem 221. Konto 226 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość długoterminowych należności. Ewidencja szczegółowa do konta 226 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu poszczególnych należności budżetowych.

Natomiast zgodnie z opisem do konta 840, zawartym w ww. rozporządzeniu - służy ono do ewidencji przychodów zaliczanych do przyszłych okresów oraz innych rozliczeń międzyokresowych i rezerw. Na stronie Ma konta 840 ujmuje się utworzenie i zwiększenie rezerwy, a na stronie Wn - ich zmniejszenie lub rozwiązanie. Na stronie Ma konta 840 ujmuje się również powstanie i zwiększenia rozliczeń międzyokresowych przychodów, a na stronie Wn - ich rozliczenie poprzez zaliczenie ich do przychodów roku obrotowego. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 840 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu: 1) rezerwy oraz przyczyn jej zwiększeń i zmniejszeń; 2) rozliczeń międzyokresowych przychodów z poszczególnych tytułów oraz przyczyn ich zwiększeń i zmniejszeń.

Konto 840 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan rezerw i rozliczeń międzyokresowych przychodów.

Należy wskazać, że przeniesienie należności długoterminowych do krótkoterminowych w kwocie przypadającej do zapłaty w danym roku poprawnie powinno zostać zaewidencjonowane zapisem Wn 221 Ma 226. Natomiast przeniesienie przychodów przyszłych okresów do przychodów danego roku powinno nastąpić poprzez zapis Wn 840 Ma 720.

3. Figurująca na koncie 226 na koniec 2022 roku kwota dotycząca opłaty z tytułu prawa użytkowania wieczystego w kwocie pozostającej do zapłaty do końca okresu użytkowania wnoszona przez Spółdzielnię Mieszkaniową w Wieruszowie w wysokości 31.312,52 zł, nie została wyksięgowana, pomimo przekształcenia udziałów w prawie użytkowania wieczystego na rzecz właścicieli mieszkań dokonanych w 2020 roku i w latach wcześniejszych. Należy wskazać, że powyższa nieprawidłowość może świadczyć o nieskutecznie przeprowadzonej inwentaryzacji konta 226 – Należności długoterminowe - w formie weryfikacji.
4. W księgach rachunkowych 2022 roku jednostka nie dokonywała odpisów aktualizujących wartość należności. Regulacje dotyczące dokonywania odpisów aktualizacyjnych zostały zawarte w § 8 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 120.45.2018 Wójta Gminy Sokolniki z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości. Regulacje te opisują sytuacje, w których dokonuje się odpisów aktualizacyjnych. Stosownie do § 8 ust. 4 załącznika nr 1 do ww. zarządzenia - odpisy aktualizujące wartość należności są dokonywane w Urzędzie Gminy Sokolniki raz w roku na dzień bilansowy. Natomiast zgodnie z § 8 ust. 5 - wycenę bilansową należności należy zakończyć do 20 marca każdego roku obrotowego.

Stosownie do § 10 ust. 1 i 4 ww. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów - wartość należności aktualizuje się zgodnie z ustawą o rachunkowości, a odpisy dokonywane są nie później niż na dzień bilansowy. Natomiast zgodnie z art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości - wartość należności określonych w tym przepisie aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego.

5. W zakresie wykazanych w sprawozdawczości skutków finansowych ulg wprowadzonych przez Radę Gminy w podatku od nieruchomości od osób

prawnych, szczegółowo opisanych w protokole kontroli, ustalono, że w 2022 roku skutki zwolnień zostały zawyżone o 1.539,09 zł.

6. W sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP sporządzonych za 2022 rok, jako skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych zostały uwzględnione kwoty dotyczące jedynie II półrocza 2022 roku. Z wydruków „Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych 2022 rok” dotyczących podatku od środków transportowych dla osób fizycznych wynikała z posumowania kwota 36.065,08 zł, w tym za I półrocze 17.844,47 zł i za II półrocze 18.220,61 zł, natomiast dla osób prawnych wynikała z podsumowania kwota 14.518,61 zł, w tym za I półrocze 6.813,54 zł i za II półrocze 7.705,07 zł. Kwoty skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych zostały zaniżone w wyniku powyższej pomyłki łącznie o 24.658,01 zł (17.884,47 zł + 6.813,54 zł) i łącznie powinny wynieść 50.583,69 zł (25.925,68 zł + 24.658,01 zł).
7. Niezależnie od powyższych ustaleń, w zakresie 2022 roku, stwierdzono że skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób prawnych w 2022 roku zostały zawyżone o 1.582,96 zł oraz jednocześnie zaniżone o 267,42 zł, natomiast skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób fizycznych w 2022 roku zostały zawyżone o 5.952,19 zł oraz jednocześnie zaniżone o 389,21 zł. Przyczyny i kwoty poszczególnych różnic zostały szczegółowo opisane w protokole z kontroli.
8. W sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP sporządzonych za 2022 rok wykazano w skutkach finansowych zwolnień wprowadzonych na podstawie uchwał Rady Gminy kwotę 2.533,36 zł dotyczącą jednego pojazdu - autobusu (20 miejsc siedzących). Zgodnie z uchwałą nr XVI/93/19 z dnia 6 listopada 2019 roku w sprawie określenia stawek podatku dla środków transportowych stawka podatku dla autobusów o liczbie miejsc siedzących mniejszej niż 22 wynosiła w 2022 roku 2.003,81 zł. Zatem kwota zwolnienia w 2022 roku została zawyżona 529,55 zł (2.533,36 zł – 2.003,81 zł).
9. W sprawozdaniu Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku, w wierszu D13a. - Niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, wykazano kwotę 3.599.831,55 zł, w tym kwotę 2.458.285 zł stanowiącą niewykorzystane w 2021 roku środki z uzupełnienia subwencji ogólnej otrzymane na podstawie art. 70e i art. 70f ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 2267 ze zm.), ujęte w § 905 oraz kwotę 639.586 zł – stanowiącą niewykorzystane środki z tytułu uzupełnienia subwencji ogólnej w 2021 roku otrzymane na podstawie art. 8 ustawy z dnia 14 października 2021 roku o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1927). W piśmie ST3.4751.5.2021 z dnia 29 października 2021 roku Minister Finansów poinformował, że o przeznaczeniu otrzymanych środków decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego i należy je ująć w dziale 758 rozdział 75802 § 2750 – środki na uzupełnienie dochodów gmin.

Na podstawie pisma ST3.4751.6.2021.K Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2021 roku poinformowano Gminę Sokolniki o przyznaniu kwoty 2.458.285,00 zł na uzupełnienie subwencji ogólnej, z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji na podstawie

ww. przepisów. Przyznane środki należało ująć w dziale 758, rozdział 75802, § 6280 – Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 2267 ze zm.) dochodami jednostek samorządu terytorialnego są:

- 1) dochody własne;
- 2) subwencja ogólna;
- 3) dotacje celowe z budżetu państwa.

Z kolei na podstawie art. 7 ust. 3 ww. ustawy - o przeznaczeniu środków otrzymanych z tytułu subwencji ogólnej decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Stosownie do powołanego wyżej art. 70e ust. 1 i 2 ww. ustawy - w roku 2021 gminy mogą otrzymać z budżetu państwa środki finansowe w kwocie 1.000 mln zł na uzupełnienie subwencji ogólnej, z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę. Kwota środków podlega podziałowi między gminy, w których udział liczby mieszkańców danej gminy korzystających z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców tej gminy jest mniejszy niż 90%. Zgodnie natomiast z art. 70f ust. 1 i 2 ww. ustawy - w roku 2021 gminy mogą otrzymać z budżetu państwa środki finansowe w kwocie 3.000 mln zł na uzupełnienie subwencji ogólnej, z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji. Kwota środków podlega podziałowi między gminy, w których udział liczby mieszkańców danej gminy korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców tej gminy jest mniejszy niż 60%.

Artykuł 42 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.) stanowi, że środki publiczne pochodzące z poszczególnych tytułów nie mogą być przeznaczane na finansowanie imiennie wymienionych wydatków, chyba że odrębna ustawa stanowi inaczej.

W art. 42 ust 2 ww. ustawy została wyrażona tzw. zasada niefunduszowania, która określa, że poza środkami wymienionymi w odrębnych przepisach, dochody (środki) pochodzące z poszczególnych tytułów nie mogą być przeznaczane na finansowanie określonych rodzajów wydatków. W uproszczeniu oznacza ona, że wszystkie otrzymane przez JST środki (dochody) stanowią jedno wspólne źródło dokonywania wydatków. Otrzymane środki na uzupełnienie subwencji ogólnej stanowią - zgodnie z wcześniej przytoczonym art. 3 ust. 1 i art. 7 ust. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego - dochód jednostek samorządu terytorialnego, który jest objęty zasadą niefunduszowania. Wskazanie, że Gmina otrzymała środki uzupełniające subwencję z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji (również wodociągów) nie wyłącza działania zasady niefunduszowania, gdyż z regulacji zawartych w art. 70e, 70f i 70h nie wynika, że otrzymane środki mają być przeznaczone na wsparcie inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę oraz kanalizacji a jedynie równowartość otrzymanych kwot ma zostać wydatkowana na ww. cel w latach 2021 – 2025 zgodnie z art. 70e ust. 7 oraz art. 70f ust. 5 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Podsumowując należy stwierdzić, że kwota 2.458.285 zł oraz kwota 639.586 zł, które nie zostały wydatkowane w 2021 roku - nie powinny zostać wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS jako niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, natomiast powinny powiększyć nadwyżkę budżetu.

10. W sprawozdaniu Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku, w wierszu D13a. - Niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, wykazano kwotę 3.599.831,55 zł, w tym kwotę 500.000 zł stanowiącą nagrodę w konkursie „Rosnąca odporność”. Stosownie do § 4 ust. 9-12 Regulaminu konkursu „Rosnąca odporność” - organizator, za pośrednictwem Wojewody, przekazuje nagrodę na wskazany we wniosku rachunek bankowy, który stanowi wydzielony rachunek dochodów gminy, zgodnie z art. 65 ust. 11 ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r., poz. 568ze zm.). Przekazanie Nagród następuje w terminie do 60 dni od dnia terminowego otrzymania przez organizatora poprawnie wypełnionego wniosku. Laureat Konkursu przeznacza nagrodę na dowolny cel związany z przeciwdziałaniem COVID-19. Zgodnie z art. 2 ust. 2 ww. ustawy z dnia 31 marca 2020 roku, mogą być to wszelkie czynności związane ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych COVID-19. Rozliczenie otrzymanych nagród przebiega zgodnie z art. 65 ust. 13 ustawy.

Nagroda w konkursie „Rosnąca odporność”, jak i inne środki pochodzące z Funduszu COVID-19, miała wpływać na wyodrębniony rachunek dochodów gminy oraz miała zostać wydatkowana na dowolny cel związany z przeciwdziałaniem COVID-19.

Szczególne reguły wykonywania budżetu stanowią odstępstwo od jednej z podstawowych zasad budżetowych, jaką jest zasada niefunduszowania wyrażona w art. 42 ust. 2 ustawy o finansach publicznych (przytoczona powyżej), która wskazuje, że do uznania określonych rodzajowo środków za szczególne zasady wykonywania budżetu niezbędne jest wskazanie odrębnej ustawy stanowiącej o tym. W przypadku środków z Funduszu COVID-19 wskazanie takiej ustawy jest niemożliwe. Przepisy ww. ustawy z dnia 31 marca 2020 roku przewidują bowiem wyłącznie możliwość finansowania lub dofinansowania z Funduszu zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, a beneficjentem środków mogą być także JST. Wsparcie nie ma charakteru stałego, systematycznego. Ma natomiast charakter celowy, co zbliża przekazywane środki do transferów dotacyjnych. Okoliczność, że przekazywane do budżetu JST środki mają wyznaczone przeznaczenie nie przesądza jednak, że od razu wpisane są w reżim szczególnych zasad wykonywania budżetu, gdyż wówczas każdy dochód z tytułu dotacji mógłby zostać uznany za szczególne zasady wykonania budżetu.

Jeżeli w danym roku JST nie ponosi wydatków związanych z realizacją zadania finansowanego z Funduszu COVID-19, to otrzymane środki powinny być ujmowane w rozliczeniach międzyokresowych – jako przychody stanowiące dochody przyszłych okresów z zastosowaniem konta 909 – Rozliczenia międzyokresowe.

Przyjęcie, że nagroda w konkursie „Rosnąca odporność” otrzymana z Funduszu COVID-19 stanowi szczególne zasady wykonywania budżetu pozwala jednak – przy niezastosowaniu rozliczeń międzyokresowych – na ułomne wprowadzenie, ale jednak wykazywanie niewykorzystanych w danym roku środków z Funduszu w sprawozdawczości budżetowej i ujmowanie w budżecie.

11. W sprawozdaniu Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, za okres od początku roku do dnia 31 marca 2023 roku, w wierszu D15. Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, wykazano kwotę 4.824.482,86 zł, w wierszu D13. Nadwyżka z lat poprzednich, wykazano kwotę 5.497.361,66 zł, natomiast w pozycji D13a. - Niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych wykazano kwotę 12.033,88 zł. Ustalono, że część wolnych środków w kwocie 2.404.033,12 zł wykazanych w pozycji D.15. sprawozdania Rb-NDS powinna zostać wykazana jako nadwyżka z lat poprzednich według wyliczenia zamieszczonego w protokole z kontroli, natomiast wolne środki (art. 217 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy) powinny wynieść jedynie 2.424.449,74 zł.

Stan środków finansowych za 2022 rok powinien zostać w sprawozdaniu Rb-NDS zidentyfikowany następująco: [1] 7.897.394,78 zł – nadwyżka z lat poprzednich, [2] 2.424.449,74 zł – wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, [3] 12.033,88 zł - niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych (pozycja D13a).

12. W bilansie z wykonania budżetu za 2022 rok, w pozycji Pozostałe zobowiązania - jednostka wykazała między innymi saldo strony Ma konta 222 – Rozliczenie dochodów budżetowych, w kwocie 111.792,77 zł (podatek VAT przekazany wraz z dochodami pozostawiony na koncie 222 w wysokości 116.257,94 zł, kaucja za wynajem pomieszczeń 400 zł, pomniejszone o środki pieniężne w drodze w kwocie 4.865,17 zł, co szczegółowo zostało opisane w protokole kontroli). Konto 222 prawidłowo powinno mieć saldo jedynie strony Wn w kwocie 4.865,17 zł, stanowiące środki pieniężne w drodze, które objęte były jednocześnie sprawozdaniem Rb-27S jako dochody wykonane. Środki pieniężne w drodze powinny zostać wykazane w bilansie z wykonania budżetu Gminy Sokolniki po stronie aktywów w pozycji II.3 – Pozostałe należności i rozliczenia.

Nieprawidłowości opisane w protokole z kontroli spowodowały powstanie salda na koncie 222, które nie odzwierciedlało rzeczywistego stanu rozliczeń z tytułu dochodów budżetowych między Urzędem Gminy i budżetem Gminy (poza kwotą 4.865,17 zł). Ewidencja podatku od towarów i usług w zakresie jego wyodrębnienia z dochodów Urzędu Gminy oraz jego przekazywania w ramach centralizacji na rachunek budżetu powinna się odbywać pod większym nadzorem i po dokonaniu odpowiednich uzgodnień.

W załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, określono, że konto 222 służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez te jednostki dochodów budżetowych. Na stronie Wn konta 222 ujmuje się dochody budżetowe zrealizowane przez jednostki budżetowe i urząd obsługujący organ podatkowy jednostki samorządu terytorialnego, w wysokości wynikającej z okresowych

sprawozdań tych jednostek, w korespondencji z kontem 901. Na stronie Ma konta 222 ujmuje się przelewy dochodów budżetowych na rachunek budżetu, dokonane przez jednostki budżetowe i urząd obsługujący organ podatkowy jednostki samorządu terytorialnego, w korespondencji z kontem 133. Ewidencję szczegółową do konta 222 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi oraz urzędem obsługującym organ podatkowy jednostki samorządu terytorialnego z tytułu zrealizowanych przez nie dochodów budżetowych. Konto 222 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn konta 222 oznacza stan zrealizowanych dochodów budżetowych objętych okresowymi sprawozdaniami, lecz nieprzekazanych na rachunek budżetu. Saldo Ma konta 222 oznacza stan dochodów budżetowych przekazanych przez jednostki budżetowe i urząd obsługujący organ podatkowy jednostki samorządu terytorialnego na rachunek budżetu, lecz nieobjętych okresowymi sprawozdaniami.

13. W bilansie z wykonania budżetu za 2022 rok w pozycji Pozostałe zobowiązania jednostka wykazała między innymi saldo strony Ma konta 240-4 – Pozostałe rozrachunki, w kwocie 15.873,61 zł, stanowiące scentralizowany podatek od towarów i usług, w tym kwota 15.941,39 zł przekazana w dniu 28 grudnia 2022 roku na rachunek organu z tytułu zwrotu podatku (zwrot otrzymany z urzędu skarbowego na rachunek wydatków Urzędu) za marzec 2022 roku, którego wcześniej nie przelano na rachunek budżetu w wyniku błędnego dwukrotnego pomniejszenia tych samych wydatków (ze zwrotu otrzymanego za styczeń i za marzec). Otrzymany z urzędu skarbowego zwrot podatku stanowił podstawę ujęcia kwoty zwrotu jako zmniejszenia wydatków, gdyż nastąpił w ciągu roku budżetowego, w którym dokonano wydatku.

W § 9 pkt 18 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 12.45.2018 Wójta Gminy Sokolniki z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie przyjętej polityki (zasad) rachunkowości - określono, że zwroty (refundacje) poniesionych wydatków w tym samym roku, w którym wydatki zostały poniesione oraz zwroty kwot niezrealizowanych w ramach udzielonych zaliczek w tym samym roku w którym zaliczka została udzielona traktuje się jak refundację (zmniejszenie wydatków). W sytuacji gdy, zwrot (refundacja) poniesionych wydatków dokonywany jest w roku następującym po roku, w którym wydatki zostały poniesione, zaś zwrot kwot niezrealizowanych w ramach udzielonych zaliczek dokonywany jest po roku, w którym zaliczka została udzielona, wpłacone kwoty traktuje się jako dochody Gminy Sokolniki.

Brak uwzględnienia otrzymanego zwrotu jako zmniejszenia wydatków stanowił naruszenie zasady kasowego wykonania budżetu, poprzez zawyżenie wydatków budżetu Gminy Sokolniki w 2022 roku o kwotę 15.941,39 zł.

Należy mieć na uwadze, że ewidencja wykonania budżetu i związane z nią operacje pieniężne podlegają szczególnym rozwiązaniom i wymogom, wynikającym z ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 1 tej ustawy, dochody i wydatki ujmuje się w terminie ich zapłaty, niezależnie od rocznego budżetu, którego dotyczą, co oznacza przyjęcie zasady kasowego wykonywania budżetu. Według niej rejestruje się jedynie dochody, które faktycznie wpłynęły na rachunek bankowy w danym roku i wydatki, które rzeczywiście zostały poniesione (pobranie kwoty z rachunku bankowego), niezależnie od okresu, którego dotyczą. Jest to istotna różnica w stosunku do powszechnie stosowanej, wynikającej z ustawy o rachunkowości, zasady memoriałowej. Rozwinięciem i jednocześnie potwierdzeniem stosowania zasady kasowej, w odniesieniu do budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jest § 5 rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa,

budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z nim, w celu ustalenia nadwyżki lub deficytu budżetów JST operacje dotyczące ich dochodów i wydatków są ujmowane w księgach rachunkowych na odrębnych kontach księgowych, w zakresie faktycznie (kasowo) zrealizowanych wpływów i wydatków dokonanych na bankowych rachunkach budżetów oraz rachunkach bieżących dochodów i wydatków budżetowych jednostek budżetowych, z wyjątkiem operacji szczególnych, określonych w odrębnych przepisach.

Sumując, ujęcie kasowe zdarzeń budżetowych oznacza, że dochody i wydatki budżetu ujmowane są w terminach ich zapłaty. Operacje gospodarcze ujmuje się w ewidencji wykonania budżetu z datą, pod którą nastąpił przepływ środków. Jednostka powinna w 2022 roku dokonać przeksięgowania ww. podatku od towarów i usług poprzez zapis: [1] Wn 240-4 Ma 902 oraz ujemny zapis techniczny (czystość zapisów) Wn 902 Ma 902 lub [2] zaksięgować wpływ zwrotu na rachunek budżetu bezpośrednio jako zmniejszenie wydatku zapisem Wn 133 Ma 902 oraz ujemny zapis techniczny (czystość zapisów) Wn 902 Ma 902. Natomiast w związku z faktem, że jednostka nie dokonała powyższego zapisu w 2022 roku, w 2023 roku należy ująć powyższy zwrot jako dochód budżetu, gdyż kwota zwrotu nie będzie miała istotnego wpływu na wykonanie zarówno budżetu 2022 roku, jak i 2023 roku.

14. Jednostka pobierała wynagrodzenie od przekazywanej do Urzędu Skarbowego kwoty zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych we właściwych kwotach. Prowizja ta była ewidencjonowana poprzez zapisy na kontach Wn 225 Ma 130, Wn 130 Ma 221 oraz Wn 221 Ma 720. P

Przekazanie kwoty wynagrodzenia z rachunku wydatków na rachunek dochodów dodatkowo powinno obejmować zapis zmniejszający kwotę wydatków - tzw. czystość zapisów. Należy wskazać, że w przypadku, gdy obroty na kontach mogą dostarczać fałszywych informacji o przebiegu operacji gospodarczej, można stosować ujemny zapis techniczny dla zachowania czystości obrotów Wn 130, Ma 130. Celem tego zapisu jest zachowanie czystości obrotów na koncie księgowym oraz przywrócenie jego pierwotnego charakteru. Przepisy prawa bilansowego nie określają sytuacji, w których dokonuje się zapisów technicznych. Jednak w praktyce w celu zachowania "czystości obrotów" na koncie księgowym oraz przywrócenia jego pierwotnego charakteru często stosuje się takie zapisy. Zapisu technicznego dokonuje się po obu stronach tego samego konta, tymi samymi kwotami oraz tym samym znakiem. Ponadto należy również wskazać, że wynagrodzenie płatnika składek z tytułu terminowego odprowadzenia podatków nie stanowi dochodów budżetowych, a pozostałe przychody operacyjne (konto 760), gdyż jest ono pośrednio związane z działalnością Urzędu Gminy.

15. W okresie objętym kontrolą (IV kwartał 2022 roku i I kwartał 2023 roku) Urząd Gminy w Sokolnikach przekazywał całość podatku od towarów i usług należnego, na rachunek budżetu, natomiast na podstawie złożonych przez Urząd Gminy Sokolnikach deklaracji cząstkowych z rachunku budżetu (organu) zwracano podatek naliczony na rachunek Urzędu Gminy w Sokolnikach. Rozliczanie się Urzędu Gminy w Sokolnikach z tytułu centralizacji podatku od towarów i usług całością podatku należnego i naliczonego było niezgodne z regulacjami zawartymi w § 4 zarządzenia nr 0050.54.2016 Wójta Gminy Sokolniki z dnia 30 grudnia 2016 roku w sprawie zasad rozliczeń podatku od towarów i usług w Gminie Sokolniki i jej jednostkach organizacyjnych, które określały, że kierownicy i dyrektorzy jednostek zobowiązani są do przekazania

obliczonej nadwyżki VAT należnego nad naliczonym, która jest wynikiem rozliczenia podatku przez jednostkę za dany miesiąc, do 15-go dnia następnego miesiąca na konto Gminy Sokolniki, w przypadku wystąpienia nadwyżki podatku naliczonego nad należnym, Gmina Sokolniki przelewa powyższy zwrot na konto jednostki, zgodnie z dyspozycją tj. 25, 60 lub 180 dni.

Przepisy ustawy z dnia 5 września 2016 roku o szczególnych zasadach rozliczeń podatku od towarów i usług oraz dokonywania zwrotu środków publicznych przeznaczonych na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu przez jednostki samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U z 2018 r., poz. 280), nie przewidują przekazywania z budżetu jednostki samorządu terytorialnego środków finansowych wynikających z rozliczenia podatku do jednostek budżetowych. Zwrot różnicy podatku wynikającej ze scentralizowanej deklaracji VAT ma być dokonywany przez urząd skarbowy na rachunek jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast jednostka samorządu terytorialnego decyduje według swojego uznania o przekazaniu tej nadwyżki jedynie do zakładu budżetowego (Gmina Sokolniki nie posiada zakładu budżetowego). Powyższe wynika z przepisów: [1] art. 15 ust. 4a ustawy o finansach publicznych, w świetle którego samorządowy zakład budżetowy może otrzymać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego środki finansowe wynikające z rozliczenia podatku od towarów i usług, z tym że ich wysokość nie może być wyższa niż wynikająca z rozliczenia tego podatku związanego z tym zakładem, [2] art. 24 ww. ustawy z dnia 5 września 2016 roku, zgodnie z którym - jeżeli organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego przewiduje przekazywanie środków finansowych, o których mowa w art. 15 ust. 4a ustawy zmienianej w art. 21, w brzmieniu nadanym ustawą, samorządowemu zakładowi budżetowemu utworzonemu przed dniem wejścia w życie ustawy, organ ten określi zasady ustalania i przekazywania z budżetu jednostki samorządu terytorialnego tych środków, nie później niż przed dniem przekazania tych środków, [3] art. 16 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, w myśl którego tworząc samorządowy zakład budżetowy, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa zasady ustalania i przekazywania z budżetu jednostki samorządu terytorialnego środków finansowych wynikających z rozliczenia podatku od towarów i usług, jeżeli przewiduje przekazywanie tych środków temu zakładowi.

Ewidencja scentralizowanego podatku VAT odbywała się w księgach organu przy zastosowaniu konta 240-4. Stwierdzono, że ewidencja częściowych deklaracji odbywała się odmiennie dla Urzędu Gminy i dla jednostek organizacyjnych (wpływ podatku należnego w pełnej kwocie wynikającej z deklaracji za dany miesiąc oraz zwrot podatku naliczonego na rachunek urzędu w pełnej kwocie lub do kwoty podatku należnego). Dla pozostałych jednostek organizacyjnych ewidencja częściowych deklaracji odbywała się poprzez wpływ nadwyżki podatku należnego nad naliczonym. Ponadto stwierdzono, że zwroty nadwyżki podatku naliczonego nad należnym wynikające ze scentralizowanej deklaracji przekazywane były przez urząd skarbowy na rachunek wydatków urzędu, a następnie z rachunku wydatków na rachunek budżetu (organu). Ewidencja w organie środków otrzymanych tytułem zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym odbywała się z pominięciem konta 240-4, na którym to ewidencjonowano rozliczenia związane ze scentralizowanym podatkiem, a wpływy te bezpośrednio ujmowano jako dochód budżetu poprzez zapis Wn 133-3 Ma 901.

16. Zwrot podatku od towarów i usług naliczonego przez budżet (organ) na rachunek wydatków ewidencjonowany był zapisem ujemnym Wn 225-3 Ma 130-1. Kwestia zwrotu podatku naliczonego przez organ na rzecz Urzędu Gminy została opisana wcześniej.

Natomiast ewidencja ze znakiem minus zwrotu naliczonego podatku jest niezgodna z zasadami ewidencji na koncie 130 określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz polityką rachunkowości jednostki.

Zapisy na koncie 130 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych. Na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że stosowana technika księgowości ma zapewnić możliwość prawidłowego ustalenia wysokości tych obrotów oraz niezbędne dane do sporządzenia sprawozdań finansowych, budżetowych lub innych określonych w odrębnych przepisach. Dopuszczalne jest stosowanie innych niż dokumenty bankowe dowodów księgowych, jeżeli jest to konieczne dla zachowania czystości obrotów.

Zachowanie zasady czystości obrotów oznacza, że do błędnych zapisów, zwrotów nadpłat, korekt wprowadza się dodatkowo techniczny zapis ujemny (po obydwu stronach konta). Zapis ten powoduje zmniejszenie wykonania wydatków budżetowych lub wpływów środków budżetowych. Ujemny zapis techniczny, zmniejszając obroty na koncie 130, nie wpływa na saldo tego konta.

Natomiast zapisy na koncie 225 – Rozrachunki z budżetami, w kwotach ujemnych mogą powodować powstanie ujemnych obrotów na koncie rozrachunkowym oraz ujemnych sald rozrachunków, co nie powinno mieć miejsca. Konta rozrachunkowe mogą wykazywać salda zarówno strony Wn jak i Ma, oznaczające odpowiednio należności i zobowiązania. W związku z tym niewłaściwym jest stosowanie zapisów ujemnych (niekorygujących wcześniejszego błędnego zapisu), które mogłyby spowodować powstanie ujemnego salda po przeciwnej stronie konta, niż wynikałoby to ze stanu należności (saldo strony Wn) bądź zobowiązań (saldo strony Ma).

17. Składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz składki na Fundusz Pracy za październik 2022 roku zostały odprowadzone z pięciodniowym opóźnieniem. Powyższe stanowiło naruszenie art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1230 ze zm.).
18. W deklaracjach DRA w skontrolowanym okresie wykazywane było należne wynagrodzenie płatnika składek od wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, jednak faktycznie nie było one potrącane, tzn. przelewy składek do ZUS nie były pomniejszane o kwotę należnego wynagrodzenia płatnika. W okresie objętym kontrolą kwota wynagrodzenia płatnika wyniosła 15,51 zł.
19. Opłata za użytkowanie wieczyste działki nr 296/2 wniesiona przez użytkownika w 2021 roku w kwocie 140 zł została zaewidencjonowana w rozdziale 75618, § 0410 – opłata skarbową. Powyższe stanowiło naruszenie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U.

z 2022 r., poz. 513 ze zm.), gdyż opłata roczna z tytułu prawa użytkowania wieczystego ujmowana jest w § 0550 - wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości.

20. W sprawozdaniu Rb-27S sporządzonym na dzień 31 grudnia 2022 roku, w kolumnie zaległości wykazano nie tylko zaległości, ale również w 2 przypadkach kwoty, których termin płatności mijał w 2023 roku i stanowiły jedynie należności pozostałe do zapłaty. Stwierdzono również, że w ww. sprawozdaniu, w kolumnach: należności pozostałe do zapłaty oraz zaległości - wykazano kwoty brutto, tj. wraz z należnym podatkiem od towarów i usług. Należności pozostałe do zapłaty powinny wynosić – 16.377,29 zł – kwota netto, natomiast zaległości powinny wynosić 2.238,17 zł (kwota netto).
21. Wpływ dofinansowania w księgach Urzędu Gminy ewidencjonowany był poprzez zapisy: [1] Wn 800, Ma 221 - przeksięgowanie dofinansowania w ewidencji Urzędu Gminy na fundusz jednostki, [2] Wn 221, Ma 720 - zaliczenie dochodów nieprzypisanych do przychodów jednostki. Taki sposób ewidencji jest niezgodny z systematyką określoną w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z § 9 ww. rozporządzenia - do przychodów urzędu jednostki samorządu terytorialnego zalicza się dochody budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieujęte w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych.

Należy wskazać, że do dochodów budżetu nieujętych w planach finansowych innych niż urząd samorządowych jednostek budżetowych zaliczane są przede wszystkim dotacje, subwencje, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz ze źródeł zagranicznych. Zgodnie z opisem do konta 901 zamieszczonym w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia - na stronie Ma konta 901 w korespondencji z kontem 133 ujmuje się dochody budżetu:

- z innych tytułów, w szczególności subwencje i dotacje;
- pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;
- pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.

Zatem wpływ tych dochodów następuje bezpośrednio na rachunek budżetu bez udziału jednostek organizacyjnych, a co za tym idzie nie są one ujmowane w planach finansowych tych jednostek. Zgodnie z przyjętymi zasadami ewidencjonowania przychodów, o których mowa w § 9 rozporządzenia, powinny być one ujmowane po stronie Wn na koncie 800 – Fundusz jednostki w korespondencji z kontem 720 - Przychody z tytułu dochodów budżetowych (strona Ma). Saldo konta 720 na koniec roku podlega przeksięgowaniu na konto 860 – Wynik finansowy, a następnie saldo konta 860 po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego zostaje przeniesione na konto 800, co oznacza, że taki sposób ewidencji dochodów wpływających bezpośrednio na rachunek, a nieujętych w planach finansowych innych jednostek organizacyjnych, pozostaje neutralny dla ewidencji księgowej, gdyż po dokonaniu wszystkich księgowania nie zmienia stanu funduszu jednostki. Ponadto pominięcie w przedstawionym schemacie ewidencji księgowania ww. przychodów przy użyciu konta 221 jest zasadne, z uwagi na fakt, że eliminuje on problem zawyżonych należności oraz dochodów ujmowanych w sprawozdaniu jednostkowym Urzędu z wykonania planu dochodów.

22. Do wartości środka trwałego „Ulica Nowa w Sokolnikach (Zagórze)” nie zaliczono kosztów wykonania dokumentacji projektowej w wysokości 5.000 zł brutto, tj. (część faktury VAT nr 05/2022 z dnia 23 lutego 2022 roku). Wartość OT nr 98/ŚT/2022 winna wynosić 361.036,66 zł brutto. Zgodnie z art. 28 ust. 8 ustawy o rachunkowości - cena nabycia i koszt wytworzenia środków trwałych obejmuje ogół kosztów z nimi związanych w sposób bezpośredni lub pośredni, poniesionych przez jednostkę za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do dnia bilansowego lub przyjęcia do używania, w tym również niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu.

W trakcie kontroli RIO dokonano zwiększenia wartości trwałego na podstawie dokumentu - Zmiana wartości środka trwałego nr 1/WT/2023 z dnia 22 czerwca 2023 roku w zakresie kwoty 5.000 zł stanowiącej wartość dokumentacji projektowej.

23. Wydatki na dotację celową dla Powiatu Wieruszowskiego na realizację zadania „Program poprawy stanu technicznego dróg powiatowych na lata 2019-2022”, ujmowano w budżetach Gminy Sokolniki w latach 2019-2022 w rozdziale 60016 klasyfikacji budżetowej – drogi publiczne gminne. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych - drogi publiczne powiatowe znajdują się w rozdziale 60014 i w takim rozdziale klasyfikacji budżetowej należało ująć przedmiotowe zadanie lub w rozdziale 75809 – rozliczenia między jednostkami samorządu terytorialnego.
24. Nieprawidłowo zaewidencjonowano zwrot wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem dotacji, udzielonej z budżetu państwa na podstawie umowy nr 452/RŚ/19. Powyższy zwrot został zaewidencjonowany na koncie 751. Należy zauważyć, że zgodnie z opisem do konta 751 – Koszty finansowe, zawartym w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - konto to służy do ewidencji kosztów finansowych. Na stronie Wn konta 751 ujmuje się w szczególności wartość sprzedanych udziałów, akcji i innych papierów wartościowych, odsetki od obligacji, odsetki od kredytów i pożyczek, odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań, z wyjątkiem obciążających środki trwałe w budowie, odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu operacji finansowych, dyskonto przy sprzedaży weksli, czeków obcych i papierów wartościowych, ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem obciążających środki trwałe w budowie. Przedmiotową operację należało ująć na koncie 761 – Pozostałe koszty operacyjne lub na kontach zespołu 4. Zatem zwrot dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem nie mieści się w katalogu zdarzeń ewidencjonowanych na koncie 751.

W zakresie planowania i prognozowania wielkości finansowych w budżecie i w wieloletniej prognozie finansowej oraz w zakresie wykonywania budżetu

W wieloletniej prognozie finansowej Gminy Sokolniki nie ujęto zadania polegającego na udzieleniu dotacji celowej Powiatowi Wieruszowskiemu na realizację zadania

„Program poprawy stanu technicznego dróg powiatowych na lata 2019-2022”, pomimo zawarcia z Powiatem Wieruszowskim umowy nr 79/2019 w dniu 8 października 2019 roku na udzielenie pomocy finansowej w łącznej kwocie 52.128 zł w czterech transzach: [1] transza I w 2019 roku – w kwocie 13.032 zł, [2] transza II w 2020 roku – w kwocie 13.032 zł, [3] transza III w 2021 roku – w kwocie 13.032 zł, [4] transza IV w 2022 roku – w kwocie 13.032 zł.

Stosownie do przepisów art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej określa się odrębnie dla każdego przedsięwzięcia: 1) nazwę i cel; 2) jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynującą wykonywanie przedsięwzięcia; 3) okres realizacji i łączne nakłady finansowe; 4) limity wydatków w poszczególnych latach; 5) limit zobowiązań.

Ponadto w myśl art. 226 ust. 1 pkt 8 ww. ustawy, wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą co najmniej kwoty wydatków bieżących i majątkowych wynikających z limitów wydatków na planowane i realizowane przedsięwzięcia. Przedsięwzięciem jest wieloletnie zadanie lub projekt, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ww. ustawy.

Podkreślić należy, że uchwała w sprawie WPF stanowi jedyną podstawę zaciągnięcia zobowiązań w zakresie umów związanych z realizacją przedsięwzięć, przynoszących wydatki w kolejnych latach budżetowych, o czym stanowi art. 228 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. W świetle tego przepisu, uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej może zawierać upoważnienie dla zarządu jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją zamieszczonych w niej przedsięwzięć.

W zakresie realizacji dochodów budżetowych

1. W zakresie kontroli prawidłowości opodatkowania podatkiem od nieruchomości stwierdzono:
 - podatnik nr konta (...) ³ wykazał w deklaracji w pozycji budynku zwolnione (na podstawie uchwały nr XIV/73/04 z dnia 30 listopada 2004 roku wraz ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XII/72/08 z dnia 29 kwietnia 2008 roku) powierzchnię budynku mieszkalnego, którego nie jest właścicielem. Według wypisu z ewidencji gruntów i budynków, działka (...) ⁴ wraz z posadowionym na niej budynkiem mieszkalnym jest własnością osoby fizycznej. Z informacji uzyskanej od inspektora ds. wymiaru podatków, wynikało że budynek jest zajęty przez klub sportowy na cele kultury fizycznej. W związku z powyższym powinien być on wykazywany przez właściciela budynku w złożonym przez niego załączniku do informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych ZIN-2 – dane o przedmiotach opodatkowania zwolnionych z opodatkowania w zakresie zwolnienia na podstawie uchwały Rady Gminy;

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- podatnik nr konta (...) ⁵ – wg wypisu z rejestru gruntów i budynków jest właścicielem działki (...) ⁶ o powierzchni 0,1323 ha, sklasyfikowanej jako R-IVb (grunty orne) oraz użytkownikiem wieczystym nieruchomości Skarbu Państwa o powierzchni łącznej 7,302 ha (...) ⁷. W deklaracjach złożonych na lata 2021-2022 podatnik wykazał w pozycji grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej powierzchnią 56.351 m², natomiast w pozycji grunty pozostałe – powierzchnią 1.979 m².

Ustalono, że powierzchnię działki (...) ⁸ wykazano w latach 2021-2022 w deklaracjach na podatek rolny.

Organ podatkowy powinien zatem dokonać czynności sprawdzających czy ww. grunty rolne nie pozostają faktycznie zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej. Czynności sprawdzające należało przeprowadzić w celu ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania, biorąc pod uwagę definicję legalną gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wynikającą z art. 1a ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 70 ze zm.). Zgodnie z powołanym przepisem – grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z zastrzeżeniem ust. 2a, w myśl którego do gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej nie zalicza się: 1) budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami; 2) gruntów, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b i d; 3) budynków, budowli lub ich części, w odniesieniu do których została wydana decyzja ostateczna organu nadzoru budowlanego, o której mowa w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku - Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 682 ze zm.), lub decyzja ostateczna organu nadzoru górniczego, na podstawie której trwale wyłączono budynek, budowlę lub ich części z użytkowania).

W przypadku, gdy przedsiębiorca zajmuje wymienione użytki rolne pod działalność gospodarczą, to powinien od tego momentu płacić podatek od nieruchomości.

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Ponadto ustalono, że działkę (...) ⁹ o powierzchni 0,4239 ha sklasyfikowaną jako nieużytki ujęto w deklaracjach w następujący sposób: 848 m² – jako grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, a pozostałą część, tj. 3.391 m² – jako grunty zwolnione z opodatkowania (wykazane w załączniku ZDN-2). Podobnie działkę nr (...) ¹⁰ o powierzchni 1,4601 ha (N) ujęto następująco: 941 m² - jako grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, 11.681 m² – jako grunty zwolnione z opodatkowania (wykazane w załączniku ZDN-2), natomiast pozostałą powierzchnię działki, tj. 1.979 m² ujęto w pozycji grunty pozostałe. Należy wskazać, że grunty stanowiące nieużytki nie podlegają, co do zasady, opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. Grunty stanowiące nieużytki są bowiem zwolnione od podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych – który stanowi, że zwalnia się od podatku od nieruchomości grunty stanowiące nieużytki, użytki ekologiczne, grunty zadrzewione i zakrzewione, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Zatem jeżeli nieużytki są zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, to są opodatkowane podatkiem od nieruchomości na zasadach ogólnych wg stawki dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, jeśli zaś nie są związane z działalnością gospodarczą – podlegają zwolnieniu ustawowemu.

Podatnik wykazał również w złożonych deklaracjach budynki mieszkalne o powierzchni 386,99 m² posadowione na działkach (...) ¹¹. Według wypisów z rejestru gruntów i budynków - na działkach użytkowanych wieczysto budynki zostały sklasyfikowane jako: pozostałe budynki niemieszkalne (działka nr (...) ¹²), budynki przemysłowe (działka nr (...) ¹³). Na działce nr (...) ¹⁴ znajdują się następujące rodzaje budynków wg KST: zbiorniki, silosy i budynki

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

magazynowe, budynki przemysłowe, pozostałe budynki niemieszkalne, budynki mieszkalne o powierzchni zabudowy 153 m², budynki biurowe i handlowo-usługowe.

Jak wynika z deklaracji i załączników do deklaracji ZDN-1 i ZDN-2 oraz danych z ewidencji gruntów i budynków, podatnik w pozycji grunty pozostałe uwzględnił powierzchnię 1.979 m² działki nr (...) ¹⁵ sklasyfikowanej jako nieużytki, natomiast budynki zostały w większości opodatkowane jako związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, a w części o powierzchni 386,99 m² jako budynki mieszkalne, posadowione na działkach (...) ¹⁶ (grunt tych działek uwzględniono w pozycji gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – Ba).

Wykazanie danych w deklaracji w powyższy sposób budzi wątpliwości, co do ich poprawności – skoro grunt w całości związany jest z prowadzeniem działalności gospodarczej niezrozumiałym jest dlaczego budynki posadowione na tym gruncie zostały zakwalifikowane jako budynki mieszkalne, czyli niezwiązane z prowadzoną działalnością gospodarczą. Podkreślić należy, że wg ewidencji gruntów i budynków - na działce nr (...) ¹⁷ posadowione są budynki sklasyfikowane jako pozostałe budynki niemieszkalne, natomiast na działce nr (...) ¹⁸ – budynki przemysłowe, co potwierdza również ortofotomapa dostępna na stronie geoportalu2. Obiekty te - w opinii RIO – mogą być związane z prowadzeniem działalności gospodarczej i powinny wówczas podlegać opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości w zakresie budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (lub budowli w zależności od konstrukcji tego obiektu), ewentualnie – jako budynki pozostałe (pozostałe budynki niemieszkalne). Organ podatkowy nie wystąpił do podatnika o złożenie wyjaśnień w zakresie opodatkowania budynków na działkach (...) ¹⁹.

W celu wyjaśnienia stanu faktycznego organy podatkowe pierwszej instancji mogą przeprowadzać kontrolę podatkową u podatników na mocy art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 2651 ze zm.). Celem kontroli podatkowej jest

¹⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego;

- podatnik nr konta (...) ²⁰ – wg wypisu z rejestru gruntów i budynków podatnik jest właścicielem działek o numerach: (...) ²¹ o powierzchni 1,0096 ha, sklasyfikowanej jako Ba (tereny przemysłowe) i (...) ²² o powierzchni 1 ha (RV, RVI, Ps). W deklaracjach złożonych na lata 2021-2022 podatnik wykazał w pozycji grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej powierzchnią 10.035 m² oraz w pozycji grunty pozostałe – powierzchnią 61 m². W wyniku kontroli ustalono, że powierzchnię działki nr (...) ²³ wykazano w latach 2021-2022 w deklaracjach na podatek rolny.

Organ podatkowy powinien zatem dokonać czynności sprawdzających - czy ww. grunty rolne nie pozostają faktycznie zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej.

- podatnik nr konta (...) ²⁴ – złożył na lata 2021-2022 deklaracje na podatek od nieruchomości DN-1 bez załączników ZDN-1 i ZDN-2. Nie wypełniono również pozycji 112 i 113 deklaracji DN-1 – informacja o załącznikach dołączanych do formularza DN-1. Formularz DN-1 należy składać z ww. załącznikami, które stanowią jego integralną część. Załącznik ZDN-1 służy do wykazania danych o przedmiotach opodatkowania podlegających opodatkowaniu. Załącznik ZDN-2 służy do wykazania danych o przedmiotach opodatkowania zwolnionych z opodatkowania. W pozycji 112 i pozycji 113 należy odpowiednio podać liczbę załączników ZDN-1 i ZDN-2 dołączanych do formularza DN-1.
- podatnik nr konta (...) ²⁵ – korektą deklaracji na podatek od nieruchomości złożoną na rok 2022 zwiększył powierzchnię gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej o 1,0797 ha.

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że aktem notarialnym Rep. A nr 9365/2022 z dnia 7 listopada 2022 roku podatnik nabył nieruchomość nr (...) ²⁶ o powierzchni 1,0797 ha, oznaczoną w ewidencji gruntów i budynków jako Ba – tereny przemysłowe. W § 1 niniejszego aktu wskazano, że działka jest częściowo ogrodzona i znajduje się na niej część zakładu produkcyjnego (...) ²⁷ tj. 152 m² będącego własnością tego zakładu. W złożonej korekcie deklaracji DN-1 nie uległa zmianie wykazywana od 2018 roku powierzchnia budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (w załączniku do deklaracji na 2022 rok wskazano w poz. B.2. – budynki lub ich części - powierzchnię użytkową 148 m² budynku posadowionego na działce nr (...)) ²⁸. Jednostka nie potrafiła wyjaśnić, czy powierzchnia budynku, określona jako „część zakładu produkcyjnego” była uwzględniana przez podatnika w podstawie opodatkowania w latach wcześniejszych (w załącznikach do deklaracji za lata ubiegłe nie wskazywano powierzchni budynku znajdującego się na działce (...)) ²⁹. Zatem organ podatkowy powinien dokonać czynności sprawdzających co do prawidłowości wykazywanych w deklaracjach powierzchni budynków lub ich części. Organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzać kontrolę podatkową u podatników na mocy art. 281 § 1 i § 2 ustawy Ordynacja podatkowa. Celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

- podatnik nr konta (...) ³⁰ - w informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych IN-1 oraz w załączniku do informacji ZIN-1 na rok 2023 wykazał do opodatkowania: grunty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą (zgodnie z wypisem z ewidencji gruntów i budynków) oraz budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Podatnik nie wykazał do opodatkowania budowli.

Na podstawie zdjęć satelitarnych dostępnych na stronie internetowej <https://www.google.com/maps> oraz na podstawie ortofotomap dostępnych na stronie geoportalu2, ustalono, że nieruchomość podatnika w dużej części jest utwardzona (plac, parking, na których stoją samochody ciężarowe), w związku

²⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

z czym podatnik winien wykazać do opodatkowania ww. budowle, jeśli są one związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W przedłożonej dokumentacji znajdowała się tylko informacja IN-1 podatnika złożona w 2023 roku, jednak na podstawie ewidencji podatkowej oraz wydanych decyzji wymiarowych w latach 2021-2022 stwierdzono, że podatnik nie posiadał opodatkowanych budowli.

Podobnie podatnik nr konta (...) ³¹ – w składanych informacjach o nieruchomościach i obiektach budowlanych IN-1 oraz w załącznikach do informacji ZIN-1 wykazał do opodatkowania: grunty i budynki (budynki przemysłowe, zbiorniki silosy i budynki magazynowe) związane z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz grunty i budynki pozostałe. Podatnik nie wykazał do opodatkowania budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Ponadto, z zawiadomienia o zmianie w ewidencji gruntów i budynków z dnia 29 lipca 2021 roku wynikało, że działka nr (...) ³² o pow. 0,0734 ha została przekształcona z użytków rolnych (RIVb i RV) na tereny przemysłowe (Ba). W informacji IN-1 złożonej przez podatnika od miesiąca sierpnia 2021 roku wykazano powierzchnię tej działki jako grunty pozostałe.

Również podatnik nr konta (...) – w informacji w sprawie podatku od nieruchomości złożonej na rok 2019 wykazał do opodatkowania m.in.: grunty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą (zgodnie z wypisem z ewidencji gruntów i budynków) oraz budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Podatnik nie wykazał do opodatkowania budowli.

Na podstawie zdjęć satelitarnych dostępnych na stronie internetowej <https://www.google.com/maps> oraz na podstawie ortofotomap dostępnych na stronie goeportalu2, ustalono, że będące własnością podatnika nieruchomości o numerach działek: (...) ³³ - w przeważającej części stanowią plac utwardzony (dojazd do działek możliwy jest wyłącznie przez należącą do podatnika działkę nr (...) ³⁴ - użytki rolne, która również jest w części utwardzona). W związku z powyższym podatnik winien wykazać do opodatkowania ww. budowle, jeśli są one związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

³¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- podatnik nr konta (...) ³⁵ - w informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych IN-1 oraz w załączniku do deklaracji ZIN-1 na rok 2022 zmniejszył wartość budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Podobnie, w roku 2023 – podatnik wykazał w podstawie opodatkowania budowli niższą wartość niż w roku ubiegłym. Na podstawie dokumentacji źródłowej załączonej do informacji ustalono, że podatnik do podstawy opodatkowania przyjmował wartość netto budowli, tj. wartość początkową minus odpisy amortyzacyjne. Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych - podstawę opodatkowania w przypadku budowli oraz ich części stanowi ustalona na dzień 1 stycznia roku podatkowego wartość będąca podstawą do obliczania amortyzacji w tym roku, niepomniejszona o odpisy amortyzacyjne. W przypadku, gdy obowiązek podatkowy powstał w trakcie roku, podstawę opodatkowania stanowi wartość będąca podstawą amortyzacji na dzień powstania obowiązku podatkowego, czyli wartość stanowiąca podstawę amortyzacji w danym roku. Z kolei, jeżeli budowla została już całkowicie zamortyzowana, to podstawę jej opodatkowania stanowi wartość przyjęta na potrzeby amortyzacji na dzień 1 stycznia roku, w którym dokonano ostatniego odpisu.

Istnieje zatem ewentualność zaniżenia podstawy opodatkowania budowli, a co za tym idzie kwoty podatku w tym zakresie.

Stosownie do art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa - organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających mających na celu m.in. stwierdzenie formalnej poprawności złożonych deklaracji podatkowych oraz ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Ponadto zgodnie z art. 274a § 2 ww. ustawy w razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych,

Należy mieć na uwadze, że organ podatkowy winien na bieżąco kontrolować okoliczności istotne dla ustalenia stanu faktycznego oraz porównania danych zawartych w informacji ze stanem rzeczywistym. W związku z powyższym organ podatkowy powinien dokonać czynności sprawdzających lub wezwać do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień w zakresie zmian dokonywanych w podstawie opodatkowania podatkiem od nieruchomości.

2. W przypadku objętych kontrolą ulg inwestycyjnych udzielonych w podatku rolnym jednostka nie przedłożyła dokumentacji, z której wynikałoby czy podatnik jest, czy też nie jest płatnikiem podatku od towarów i usług. Ponadto z dokumentacji źródłowej nie wynikało, miejsce montażu/instalacji mikroinstalacji z panelami fotowoltaicznymi (np. budynek gospodarczy); w dwóch przypadkach wskazano, że mikroinstalacje z panelami fotowoltaicznymi zostały zainstalowane **na obiekcie określonym jako lokal mieszkalny/dom jednorodzinny.**

Należy zauważyć, że warunkiem otrzymania ulgi podatkowej w podatku rolnym z tytułu zakupu instalacji fotowoltaicznej jest konieczność użytkowania pozyskanej energii elektrycznej wyłącznie na potrzeby gospodarstwa rolnego. Oznacza to, że rolnik ubiegający się o ulgę może odliczyć od podatku 25%

³⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

poniesionych kosztów tylko wtedy, jeżeli wykaże, że energia elektryczna pochodząca z mikroinstalacji jest wykorzystywana do działalności rolniczej. Pozyskana energia może więc np. zasilac urządzenia wykorzystywane w rolnictwie oraz służyć do oświetlenia budynków gospodarczych, ale nie może być wykorzystywana do zasilania instalacji znajdujących się w domu mieszkalnym inwestora.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 333), podatnikom podatku rolnego przysługuje ulga inwestycyjna z tytułu wydatków poniesionych na: [1] budowę lub modernizację budynków inwentarskich służących do chowu, hodowli i utrzymywania zwierząt gospodarskich oraz obiektów służących ochronie środowiska, [2] zakup i zainstalowanie: a) deszczowni, b) urządzeń melioracyjnych i urządzeń zaopatrzenia gospodarstwa w wodę, c) urządzeń do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii (wiatru, biogazu, słońca, spadku wód) - jeżeli wydatki te nie zostały sfinansowane w całości lub w części z udziałem środków publicznych. Ulga inwestycyjna przyznawana jest po zakończeniu inwestycji i polega na odliczeniu od należnego podatku rolnego od gruntów położonych na terenie gminy, w której została dokonana inwestycja - w wysokości 25% udokumentowanych rachunkami nakładów inwestycyjnych (art. 13 ust. 2 ww. ustawy).

W kontekście wskazanych przesłanek udzielenia ulgi, organ podatkowy – przed podjęciem decyzji o przyznaniu ulgi – winien zgromadzić w oparciu o dokumenty źródłowe przedłożone przez podatnika (np. faktura potwierdzająca zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej) środki dowodowe potwierdzające oświadczenie podatnika o niekorzystaniu ze środków publicznych w zakresie finansowania przedmiotowej inwestycji (np. informacja z Urzędu Skarbowego w zakresie korzystania przez podatnika z ulgi termomodernizacyjnej wykazywanej w zeznaniu podatkowym w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych).

Ulga termomodernizacyjna w podatku dochodowym od osób fizycznych dotyczy termomodernizacji budynku mieszkalnego jednorodzinnego, a nie innych budynków, których właścicielem jest podatnik, a które związane są z działalnością gospodarczą, czy też rolniczą. Ulga przysługuje również w sytuacji, gdy w budynku mieszkalnym jednorodzinnym, np. w związku z brakiem technicznych możliwości montażu instalacji (np. fotowoltaicznej) na tym budynku, instalacja ta zostanie zamontowana na innym budynku, np. garażu, budynku gospodarczym, lecz służy budynkowi mieszkalnemu. Zatem jednym z warunków uprawniających do skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej jest poniesienie wydatku na urządzenia służące pozyskiwaniu odnawialnych źródeł energii służących do zasilania budynku mieszkalnego.

Zatem, istotne w ramach postępowania podatkowego byłoby wyjaśnienie, czy **te same wydatki** nie zostały uwzględnione przez podatnika przy ubieganiu się o ulgę termomodernizacyjną i ulgę inwestycyjną w podatku rolnym (szczególnie w sytuacji posiadania przez organ podatkowy informacji, że mikroinstalacje z panelami fotowoltaicznymi zostały zainstalowane na obiekcie określonym jako lokal mieszkalny/dom jednorodzinny). W takiej sytuacji, w przypadku jeżeli podatnik skorzystał z ulgi termomodernizacyjnej skutkuje to niedopuszczalnością udzielenia ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym z uwagi na udział w finansowaniu tych wydatków środków publicznych.

3. W przypadku dwóch decyzji organu podatkowego w sprawie zwolnienia z podatku rolnego z tytułu nabycia gruntów na powiększenie gospodarstwa

rolnego, zastosowano niewłaściwy okres udzielenia zwolnienia oraz następujący po nim okres obniżenia podatku o 75% i 50%.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 4 ppkt a ustawy o podatku rolnym - z podatku rolnego zwolnione zostały grunty przeznaczone na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego do powierzchni nieprzekraczającej 100 ha będące przedmiotem prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego, nabyte w drodze umowy sprzedaży. Stosownie do art. 12 ust. 2 ww. ustawy - okres zwolnienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, wynosi 5 lat, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawarto umowę sprzedaży gruntów lub prawa wieczystego użytkowania, ustanowiono prawo wieczystego użytkowania gruntów lub objęto grunty w trwałe zagospodarowanie w drodze umowy.

Ponadto art. 13d ust. 1 ustawy o podatku rolnym stanowi, że zwolnienia i ulgi podatkowe określone w art. 12 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz pkt 8-13, a także w art. 13b stosuje się z urzędu, a pozostałe zwolnienia i ulgi podatkowe na podstawie decyzji wydanej na wniosek podatnika. Natomiast stosownie do art. 13d ust. 3 ww. ustawy - zwolnienia i ulgi podatkowe udzielone na wniosek podatnika stosuje się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

4. Podatnik nr (...) ³⁶ nieprawidłowo określił moment wygaśnięcia obowiązku podatkowego w podatku od środków transportowych (kwiecień 2021 roku) dla pojazdu o nr rej. EWE..., który został czasowo wyrejestrowany w dniu 25 maja 2021 roku, co spowodowało zaniżenie kwoty podatku o 209 zł. Podatnik złożył korektę deklaracji za 2021 rok w dniu 26 czerwca 2023 roku zwiększając podatek o 209 zł.

Zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych - obowiązek podatkowy wygasa z końcem miesiąca, w którym środek transportowy został wyrejestrowany lub wydana została decyzja organu rejestrującego o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu, lub z końcem miesiąca, w którym upłynął czas, na który pojazd powierzono.

5. Podatnik nr (...) ³⁷ nie złożył deklaracji dotyczącej powstania obowiązku podatkowego w podatku od środków transportowych w 2021 roku w przypadku dwóch pojazdów, co spowodowało że podatek za 2021 rok został zaniżony o 417 zł dla każdego z pojazdów, łącznie 834 zł. Podatnik złożył korektę deklaracji za 2021 rok w dniu 21 czerwca 2023 roku, w której opodatkował pojazdy każdy na kwotę 417 zł, łącznie 834 zł. Również podatnik nr (...) ³⁸ nie złożył deklaracji dotyczącej powstania obowiązku podatkowego w 2021 roku

³⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

w przypadku pojazdu o nr rej. EWE... Podatek za 2021 rok został zniżony o 417 zł.

Nie złożenie przez podatnika deklaracji w przypadku powstania obowiązku podatkowego w trakcie roku stanowiło naruszenie art. 9 ust. 6 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym - podatnicy podatku od środków transportowych zobowiązani są składać, w terminie do dnia 15 lutego właściwemu organowi podatkowemu, deklaracje na podatek od środków transportowych na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku;

Natomiast art. 9 ust. 4 ww. ustawy określa, że obowiązek podatkowy, o którym mowa w ust. 1 i 2, powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku nabycia środka transportowego zarejestrowanego - od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został nabyty.

6. W przypadku pojazdów o nr rej. DWS... (podatnik nr (...) ³⁹) i EWE... (podatnik nr (...) ⁴⁰) oraz o nr rej. EWE..., EWE... i EWE... (podatnik nr (...) ⁴¹) zostały one podatkowane nieprawidłowymi stawkami podatku od środków transportowych. W przypadku pojazdu o nr rej. DWS... podatek w 2022 roku został zniżony o 87 zł (podatnik złożył korektę deklaracji za 2022 rok w dniu 26 czerwca 2023 roku zwiększając podatek o 87 zł), a w przypadku pojazdu o nr rej. EWE... podatek w 2021 roku został zawyżony o 123 zł i w 2022 roku o 735 zł (podatnik złożył korektę deklaracji za 2021 i 2022 rok w dniu 22 czerwca 2023 roku zmniejszając podatek łącznie o kwotę 858 zł). W odniesieniu do pojazdów podatnika nr (...) ⁴², podatek w latach 2021-2022 został zniżony łącznie 1.428 zł. Podatnik złożył korekty deklaracji za 2021 i 2022 rok w dniu 22 czerwca 2023 roku, na kwotę 1.482 zł.
7. W przypadku pojazdu o nr rej. EWE... - (DMCZ - 39t, 3 osie jezdne, zawieszenie pneumatyczne) podatnik nr (...) ⁴³ (podatnik w październiku 2021 roku)

³⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29

w deklaracji za 2021 rok opodatkowano pojazd stawką 1.979,77 zł (tj. dla naczep o DMCZ niższym niż 38 t). Prawidłowo pojazd powinien zostać opodatkowany stawką 2.502,96 zł. Podatek za 2021 rok został zaniżony o 523,19 zł (2.502,96 zł - 1.979,77 zł). W 2022 roku ww. pojazd opodatkowano wg stawki 1.979,77 zł natomiast w związku z wygaśnięciem zarządu sukcesyjnego z dniem 30 czerwca 2022 roku, podatnik złożył korektę deklaracji, w której podatek dla ww. pojazdu wynosił 989,89 zł (1.979,77 zł / 12 m-cy x 6 m-cy), natomiast z ewidencji podatkowej podatnikowi odpisano kwotę 1.251 zł (wg wyliczenia 2.502,96 zł / 12 m-cy x 6 m-cy = 1.251,48 zł ≈ 1.251 zł). Faktycznie wymiar podatku dla ww. pojazdu po uwzględnieniu odpisu wyniósł 729 zł (1.979,77 zł - przypis - 1.251,48 zł - odpis = 728,29 zł ≈ 729 zł). Pojazd powinien zostać opodatkowany w 2022 roku wg stawki 2.502,96 zł wg wyliczenia 2.502,96 zł / 12 m-cy x 6 m-cy = 1.251,48 zł ≈ 1.251 zł. Zatem wymiar podatku dla ww. pojazdu został zaniżony o 522 zł (1.251 zł - 729 zł).

8. Organ podatkowy nie podejmował systematycznych działań windykacyjnych w zakresie podatku od nieruchomości, jak i w zakresie podatku od środków transportowych - ujawniono przypadki wysyłania upomnień ze znacznym opóźnieniem. Ponadto, organ podatkowy w niektórych przypadkach pomimo skutecznie doręczonego upomnienia, nie podejmował dalszych działań windykacyjnych, tj. nie wystawiał tytułów wykonawczych - tytuły wykonawcze za lata 2021-2022 zostały wystawione dopiero w trakcie kontroli RIO w Łodzi. Powyższe wskazuje na niestosowanie przez jednostkę uregulowań zawartych w okresie od dnia 30 lipca 2020 roku do dnia 20 lutego 2021 roku w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1294), z których wynikało, że wierzyciel mógł podejmować działania informacyjne, w przypadku gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest dłuższy niż 6 miesięcy, a tytuł wykonawczy nie został wystawiony (§ 2 ust. 1). Działania informacyjne były podejmowane w formie ustnej lub pisemnej i ewidencjonowane w systemie teleinformatycznym wierzyciela, jeżeli istniały warunki techniczne do ich ewidencjonowania w takim systemie, albo w postaci papierowej. Zaewidencjonowaniu podlegały forma działania informacyjnego, data jego podjęcia oraz imię i nazwisko osoby, która podjęła działanie informacyjne (§ 2 ust. 2-4). Zgodnie z § 3 ww. rozporządzenia - wierzyciel przysyłał zobowiązanemu upomnienie, o ile było wymagane, w zakresie należności pieniężnej, której wysokość: 1) przekraczała dziesięciokrotność kosztów upomnienia: a) niezwłocznie, jeżeli nie zostały podjęte działania informacyjne, b) przed upływem 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działanie informacyjne; 2) nie przekraczała dziesięciokrotności kosztów upomnienia - przed upływem 6 miesięcy poprzedzających upływ terminu przedawnienia należności pieniężnej. W przypadkach, w których egzekucja administracyjna może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia, wierzyciel wystawiał tytuł wykonawczy obejmujący należność pieniężną, której wysokość: 1) przekraczała dziesięciokrotność kosztów upomnienia: a) niezwłocznie, jeżeli nie zostały podjęte działania informacyjne, b) przed upływem 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działanie informacyjne; 2) nie przekraczała dziesięciokrotności kosztów upomnienia - przed upływem 6 miesięcy poprzedzających upływ terminu przedawnienia należności pieniężnej.

sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Z dniem 20 lutego 2021 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2083), zawierające analogiczne do powyżej przedstawionych rozwiązania.

9. W przypadku sprzedaży nieruchomości objętych próbą kontroli stwierdzono:
- w wykazach nieruchomości przeznaczonych do zbycia nie zostały zawarte wszystkie informacje wymagane przez art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. 2023 r., poz. 344 ze zm.). Gmina Sokolniki nie określiła w wykazie terminu do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ww. ustawy;
 - nie przedłożono dokumentacji, z której wynikałoby dokonanie przeliczenia ceny wywoławczej zbywanej nieruchomości nr 96, o powierzchni 1,8595 ha, położonej w miejscowości Walichnowy na równowartość euro wg średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski. Jak wskazuje § 6 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzenia przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2213), przeliczenia ceny wywoławczej na równowartość euro dokonuje się nie wcześniej niż 7 dni przed terminem pierwszego ogłoszenia o przetargu, według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w tym dniu;
 - w ogłoszeniu o przetargu na sprzedaż ww. nieruchomości wskazano wysokość postąpienia oraz wadium, które ustalono w oparciu o cenę netto nieruchomości tj. bez uwzględnienia podatku od towarów i usług, co było niezgodne z art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 roku o informowaniu o cenach towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 168). Zgodnie z powołanymi przepisami - cena, to wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę (art. 3 ust. 1 pkt 1). W cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru lub usługi podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług lub podatkiem akcyzowym. Przez cenę rozumie się również stawkę taryfową (art. 3 ust. 2). Ponadto, zgodnie z art. 35 ust. 2 pkt 6 w związku z art. 67 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w wykazie nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży określa się m.in. cenę nieruchomości ustaloną na podstawie jej wartości;
 - nie zachowano terminu wskazanego w art. 41 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym - wyznaczony termin podpisania umowy sprzedaży nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia nabywcy;
 - nie podano do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość informacji o udostępnieniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do zbycia, czym naruszono art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
10. Opłata za użytkowanie wieczyste działki nr 296/2 o powierzchni 0,1241 ha nie była aktualizowana od dnia oddania gruntów w użytkowanie wieczyste (od 1996 roku), tj. 25 lat. Należy podkreślić, że przepis art. 77 ust. 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, stanowi że wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, podlega aktualizacji nie częściej niż raz na 3 lata, jeżeli wartość tej

nieruchomości ulegnie zmianie. Zaktualizowaną opłatę roczną ustala się, przy zastosowaniu dotychczasowej stawki procentowej, od wartości nieruchomości określonej na dzień aktualizacji opłaty. Należy podkreślić, że brak aktualizacji ww. opłaty został stwierdzony również w czasie wcześniejszych kontroli.

W trakcie kontroli w dniu 6 czerwca 2023 roku został sporządzony operat szacunkowy, oszacowana wartość rynkowa wynosi – 49.900 zł. Po dokonaniu aktualizacji opłata roczna wynosić będzie zatem 1.497 zł (3% wartości gruntu).

11. W przypadku umów najmu i dzierżawy szczegółowo opisanych w protokole kontroli brak było dokumentacji potwierdzającej sporządzenie i podanie do wiadomości publicznej wykazu nieruchomości przeznaczonej do oddania w najem lub dzierżawę. Tym samym naruszono art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym - właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a także zamieszcza się na stronach internetowych właściwego urzędu. Starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej, przekazuje wykaz wojewodzie, w celu jego zamieszczenia na stronie podmiotowej wojewody w Biuletynie Informacji Publicznej przez okres 21 dni. Informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość. Ponadto zgodnie z art. 35 ust. 1b ustawy o gospodarce nieruchomościami - wykaz sporządza się i podaje do publicznej wiadomości, jeżeli po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 miesięcy strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość.
12. Najemca, z którym zawarto umowę w dniu 19 maja 2022 roku dotyczącą części działki nr 1242/2, na okres 5 miesięcy, nie został opodatkowany podatkiem od nieruchomości w zakresie dzierżawionej powierzchni 20 m², w okresie od dnia 1 czerwca 2022 roku do dnia 31 października 2022 roku. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 4 ppkt a) ustawy o podatkach i opłatach lokalnych - podatnikami podatku od nieruchomości są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie wynika z umowy zawartej z właścicielem, Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa lub z innego tytułu prawnego, z wyjątkiem posiadania przez osoby fizyczne lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości.

W zakresie realizacji wydatków budżetowych

1. W okresie od dnia 6 sierpnia 2021 roku do dnia 31 sierpnia 2022 roku ustalona porozumieniem zmieniającym z dnia 25 sierpnia 2021 roku kwota wynagrodzenia zasadniczego (3.715 zł dla $\frac{3}{4}$ etatu) inspektora w Referacie Oświaty, Spraw Społecznych i Promocji przekraczała wynagrodzenie maksymalne określone w XII kategorii zaszerogowania w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 120.9.2021 Wójta Gminy Sokolniki, obowiązujące w tym okresie. Dla XII kategorii zaszerogowania określono maksymalne wynagrodzenie w kwocie 4.500 zł, natomiast w przeliczeniu na $\frac{3}{4}$ etatu wynosiło ono 3.375 zł, co oznacza że maksymalna stawka została przekroczona o 340 zł. Ponadto w przypadku ww. inspektora do stażu pracy

nie zaliczono umowy na czas zastępstwa zawartej w okresie od dnia 1 marca 2006 roku do dnia 30 czerwca 2006 roku (4 miesiące).

Zgodnie z art. 38 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 530) - do okresów pracy uprawniających do dodatku za wieloletnią pracę, nagrody jubileuszowej i jednorazowej odprawy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy wlicza się wszystkie poprzednio zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

Nieprawidłowość polegająca na niezaliczeniu do staży pracy ww. 4-miesięcznego okresu nie miała wpływu na wysokość wypłacanego dodatku za wieloletnią pracę, ponieważ pracownik osiągnął 20 letni staż w 2017 roku, a co za tym idzie roszczenia w tym zakresie przedawniły się. Powyższa nieprawidłowość miała natomiast wpływ na termin wypłaty nagrody jubileuszowej, który został opóźniony w 2022 roku o 4 miesiące.

2. W przypadku Zastępcy Wójta do stażu pracy nie zaliczono okresu od 12 do 31 października 2020 roku, kiedy był on zatrudniony na podstawie umowy o pracę (20 dni). Powyższa nieprawidłowość spowodowała, że 10% dodatek za pracę wieloletnią powinien być naliczany od dnia 1 września 2022 roku, a nie od dnia 1 października 2022 roku. Dodatek za pracę wieloletnią został zaniżony we wrześniu 2022 roku o kwotę 45 zł (450 zł - 405 zł).

W zakresie udzielania zamówień publicznych i realizacji inwestycji

1. Zamawiający w piśmie z dnia 2 sierpnia 2022 roku znak RIOŚ.271.3.2022 skierowanym do wszystkich wykonawców podał kwotę jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia – 285.000 zł (brutto). Powyższa informacja nie została zamieszczona ani na stronie prowadzonego postępowania, tj. BIP-ie zamawiającego ani dodatkowo na stronie miniportalu.
Zgodnie z art. 222 ust. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1606) - zamawiający ma obowiązek udostępnić na stronie internetowej prowadzonego postępowania informację o kwocie, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Gmina Sokolniki, jak opisano powyżej określiła w SWZ, że stroną prowadzonego postępowania jest BIP zamawiającego.
2. Informacja z otwarcia ofert została udostępniona na stronie internetowej prowadzonego postępowania po 8 dniach od otwarcia ofert. Zgodnie z art. 222 ust. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych - zamawiający, niezwłocznie po otwarciu ofert, udostępnia na stronie internetowej prowadzonego postępowania informacje o: [1] nazwach albo imionach i nazwiskach oraz siedzibach lub miejscach prowadzonej działalności gospodarczej albo miejscach zamieszkania wykonawców, których oferty zostały otwarte; [2] cenach lub kosztach zawartych w ofertach.
3. Zamawiający przekazał informację o złożonych ofertach do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych za pośrednictwem platformy e-Zamówienia z przekroczeniem terminu wynikającego z art. 81 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy - zamawiający przekazuje Prezesowi Urzędu informację o złożonych wnioskach o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ofertach, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otwarcia odpowiednio ofert lub ofert dodatkowych albo ofert wstępnych lub ofert ostatecznych albo unieważnienia postępowania.

4. Zamawiający nie zamieścił ogłoszenia o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych. Powyższe zaniechanie stanowiło naruszenie art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym - zamawiający, w terminie 30 dni od wykonania umowy, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o wykonaniu umowy, na zasadach określonych w dziale III rozdziale 2.

W ramach przeprowadzonej kontroli zbadano prawidłowość udzielenia zamówienia publicznego na zadanie „Przebudowa drogi gminnej ulicy Nowej w miejscowości Sokolniki” - nie stwierdzając naruszeń prawa mających wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

W zakresie ewidencji majątku gminy i inwentaryzacji

1. Ewidencja mienia komunalnego Gminy Sokolniki była prowadzona przez Referat Gospodarki Komunalnej i Gospodarki Mieniem, natomiast nie można było dokonać porównania gruntów ujętych w ewidencji środków trwałych Urzędu Gminy w Sokolnikach i ewidencji mienia komunalnego, gdyż ewidencja ta nie zawierała w większości wartości poszczególnych działek.

Brak możliwości porównania ewidencji mienia komunalnego z ewidencją księgową stanowił naruszenie § 8 ust. 1 rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym - inwentaryzacja nieruchomości powinna zapewnić porównanie danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją odpowiednio gminnego, powiatowego i wojewódzkiego zasobu nieruchomości.

2. W przypadku środka trwałego „Ulica Nowa w Sokolnikach (Zagórze)” przyjętego do użytkowania na podstawie dowodu OT nr 98/ŚT/2022 z dnia 30 grudnia 2022 na kwotę 356.036,66 zł, sporządzono protokół końcowego odbioru robót dla przedmiotowego zadania w dniu 28 października 2022 roku, jednak faktura za nadzór inwestorski została wystawiona dopiero z dniem 15 grudnia 2022 roku.

Ustawa o rachunkowości nie określa momentu przyjęcia środka trwałego do używania. W oparciu o definicję środka trwałego, wynikającą z art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości, powinno się tego dokonać wtedy, gdy środek trwały jest kompletny, zdatny do użytku i jednostka może rozpocząć jego użytkowanie na własne potrzeby.

W celu uznania składnika majątku za środek trwały należy wykazać, iż spełnia on jednocześnie ogólne warunki uznania za składnik aktywów, określone w art. 3 ust. 1 pkt 12 ustawy o rachunkowości oraz szczegółowe warunki wynikające z definicji środka trwałego, określone w art. 3 ust. 1 pkt 15 tej ustawy. Ustalenia wymaga m.in. czy dany składnik aktywów w dniu przyjęcia jest kompletny i zdatny do użytkowania, a zarazem spełnia wymogi prawne lub specyficzne wymogi ustanowione przez jednostkę warunkujące dopuszczenie go do użytkowania, co potwierdzać powinny stosowne dokumenty.

Zdatność do użytkowania powinna być potwierdzona odpowiednim dokumentem odbioru, ewentualnie po przeprowadzeniu stosownych prób.

Odbiór drogi został dokonany w dniu 28 października 2022 roku, co świadczy o tym, że środek trwały jest zdalny do użytkowania i kompletny. Środki trwałe wprowadza się do ewidencji bilansowej w ich wartości początkowej. Wartością początkową nowo wybudowanego środka trwałego będzie koszt jego wytworzenia stosownie do art. 28 ust. 8 ustawy o rachunkowości. Nakłady ponoszone na środek trwały przed przyjęciem tego środka do używania, składające się na jego wartość początkową, księguje się na koncie 080 - środki trwałe w budowie. Następnie, pod datą oddania środka trwałego do używania, wprowadza się go w wartości początkowej do ewidencji środków trwałych, poprzez przeksięgowanie wszystkich kosztów zgromadzonych na koncie 080, na konto 011 - środki trwałe. Dokumentem sporządzanym w celu wprowadzenia środka trwałego do używania jest dowód "OT - Przyjęcie środka trwałego".

Jeżeli faktury dokumentujące koszty związane z budową środka trwałego wpłynęły do jednostki po przyjęciu tego środka trwałego do używania, to jego wartość początkową jednostka powinna skorygować w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego, w którym te faktury otrzymała. Można tego dokonać zapisem: Wn 011 - środki trwałe, Ma 300 - rozliczenie zakupu lub 201 - rozrachunki z dostawcami i odbiorcami. Korekcie podlegać będą również dokonane do tego czasu odpisy amortyzacyjne.

Należy zatem uznać, że czekanie z wprowadzeniem do ewidencji kompletnego i zdatnego do użytku środka trwałego do czasu otrzymania ostatniej faktury, nie jest poprawnym działaniem, gdyż jak wskazano w przypadku późniejszego otrzymania dokumentu mającego wpływ na wartość początkową środka trwałego dokonuje się korekty tej wartości.

3. Stwierdzono przypadki niewprowadzenia składników majątku do ewidencji księgowej w miesiącu przekazania ich do używania, czym naruszono art. 20 ust.1 ustawy o rachunkowości, w świetle którego - do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Wg ustnego wyjaśnienia pracownika Referatu Finansów i Podatków ewidencja dowodów OT oraz innych dokumentów dotyczących środków trwałych odbywa się na bieżąco po ich sporządzeniu i przekazaniu przez pracowników merytorycznych, opóźnienia zazwyczaj są spowodowane nieterminowym sporządzeniem tych dokumentów przez pracowników merytorycznych.

4. W przypadku zmiany wartości środka trwałego pn. „Kanalizacja Sokolniki ul. Warszawska”, wprowadzonej dokumentem WT nr 11/WT/2022 z dnia 30 grudnia 2022 roku na kwotę 4.964.045,92 zł, ustalono że zmiana wynikała z budowy sieci kanalizacji sanitarnej i przebudowy wodociągu w Sokolnikach. Protokół odbioru końcowego dla zadania „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Sokolniki” został sporządzony dnia 19 września 2019 roku. Z opisu zamieszczonego na dokumencie WT wynikało, że budowa sieci kanalizacyjnej i przebudowa wodociągu w Sokolnikach wykonana została na kwotę 4.796.119,44 zł, natomiast rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Sokolniki wykonana została na kwotę 167.926,48 zł. W ewidencji analitycznej ujęto ww. wydatki na środki trwałe jako jeden środek trwały o numerze inwentarzowym UG/011/211/20 pod nazwą „Kanalizacja Sokolniki ul. Warszawska”. Zaewidencjonowano w dniu 31 grudnia 2022 roku na podstawie dowodu PK nr 187 poprzez zapis na kontach Wn 011-1, Ma 080-1.

Zatem, w wyniku realizacji zadania została zwiększona wartość, co najmniej dwóch środków trwałych, tj. kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej.

Należy zauważyć, że zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości - przez środki trwałe rozumie się rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki, z wyjątkiem tych, które uznane są za inwestycje określone w pkt 17. Stosownie do przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 roku w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1864) - w KŚT za podstawową jednostkę ewidencji przyjmuje się pojedynczy obiekt majątku trwałego spełniający określone funkcje w procesie wytwarzania wyrobów i świadczenia usług. Może być nim budynek, maszyna, pojazd mechaniczny. Jedynie w nielicznych przypadkach dopuszcza się w ewidencji przyjęcie za pojedynczy obiekt - obiektu zbiorczego, którym może być zespół przewodów rurociągowych lub zespół latarni jednego typu, użytkowanych na terenie zakładu, ulicy, osiedla, zespoły komputerowe.

Z powyżej przytoczonych przepisów wynika, że dopuszcza się przyjęcie za pojedynczy obiekt inwentarzowy obiekt zbiorczy, co szczególnie jest uzasadnione w przypadku zbiorczych obiektów inwentarzowych, jednak nie można się zgodzić z przyjęciem jako jednego obiektu inwentarzowego sieci kanalizacyjnej i sieci wodociągowej wykonanych na tym samym terenie (pomimo uznania ich za liniowe obiekty inwentarzowe), gdyż pełnią one odrębne funkcje, tj. sieć wodociągowa dostarcza wodę, natomiast sieć kanalizacyjna odprowadza ścieki.

5. Stwierdzono 2 przypadki zastosowania stawek umorzeniowych niezgodnie z wykazem rocznych stawek amortyzacyjnych stanowiącym załącznik nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych. Umorzenie w 2022 roku dla budynku agronomówki zostało zawyżone o 914,81 zł, natomiast wiaty przystankowej zostało zawyżone o 366,95 zł.
6. Ustalono, że umorzeniu podlegała „Modernizacja dachu budynku przy GOKSiT w Starym Ochędzynie” – wartość początkowa 19.157,75 zł, wartość umorzenia rocznego 478,94 zł. Jednostka wyjaśniła, że osobno umarzony jest budynek przy GOKSiT w Starym Ochędzynie wprowadzony pod nazwą „Budynek przy OSP Ochędzyn”. Ustalono również, że ww. budynek będący jednym środkiem trwałym posiadał dwa numery inwentarzowe, tj. UG/011/101/2 i UG/011/109/3.

Przez środek trwały, zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 pkt 15 lit. a ustawy o rachunkowości - rozumie się rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zalicza się do nich w szczególności nieruchomości - w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego. Zatem, środkiem trwałym jest budynek czy też budowla, a nie ich modernizacja, przebudowa czy remont. Wartość dokonanego ulepszenia - przebudowy, modernizacji stanowi zwiększenie wartości istniejącego środka trwałego, a nie nowy środek trwały - jeżeli spełniona jest dyspozycja art. 31 ust. 1 ustawy o rachunkowości, z której wynika, że wartość początkową stanowiącą cenę nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego powiększają koszty jego ulepszenia, polegającego na przebudowie, rozbudowie, modernizacji lub rekonstrukcji i powodującego, że wartość użytkowa tego środka po zakończeniu ulepszenia przewyższa posiadaną przy przyjęciu do używania wartość użytkową, mierzoną okresem używania, zdolnością wytwórczą, jakością produktów

uzyskiwanych przy pomocy ulepszanego środka trwałego, kosztami eksploatacji lub innymi miarami.

W związku z powyższym ulepszeniem jest trwałe unowocześnienie środka trwałego, które podnosi jego wartość techniczną, jak i przystosowanie składnika majątku do wykorzystania go w innym niż pierwotnym celu lub nadanie temu składnikowi nowych cech użytkowych, wyrażające się w poprawie standardu użytkowego lub technicznego albo obniżce kosztów eksploatacji. Rozstrzygnięcie kwestii czy były to prace remontowe czy modernizacyjne w wielu przypadkach jest trudnym zadaniem i wymaga wnikliwej analizy stanu przed, jak i po poniesieniu nakładów na środek trwały, gdyż np. część prac mogła mieć charakter remontu, a część modernizacji.

Podsumowując przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja środka trwałego zasadniczo zwiększa jego wartość początkową i stanowi wraz z nim jeden obiekt inwentarzowy.

5. W przypadku czynności inwentaryzacyjnych stwierdzono następujące uchybienia:
- brak było zarządzenia dotyczącego inwentaryzacji składników majątkowych w innej drodze niż spis z natury, tj. poprzez potwierdzenie sald oraz weryfikację;
 - na arkuszach spisowych nie odnotowano numerów inwentarzowych środków trwałych, które w zasadniczej części nie posiadały fizycznie oznaczenia numeru inwentarzowego. Powyższa nieprawidłowość powodowała, że brak było jednoznacznego określenia czy spisany środek trwały jest tym, który jest ujęty w ewidencji księgowej.

Z § 15 ust. 5 pkt 9 Instrukcji inwentaryzacyjnej, wynikało że na arkuszach spisu z natury wpisuje się numer inwentarzowy spisanego składnika majątku.

Każdemu obiektowi inwentarzowemu nadaje się unikalny (niepowtarzalny), kolejny numer inwentarzowy, zamieszczany - w miarę możliwości - w sposób trwały na obiekcie. Numer ten, wraz z opisem obiektu środka trwałego, ujmuje się w księdze inwentarzowej wchodzącej w skład ewidencji środków trwałych (przyjmującej formę np. kart inwentarzowych).

- w niektórych przypadkach brak było na arkuszach spisowych ceny oraz wartości środków trwałych w danej pozycji. Według ustnego wyjaśnienia inspektora ds. budżetu i wynagrodzeń - dotyczyło to pozycji, które nie figurowały w ewidencji środków trwałych, najczęściej były to materiały i przedmioty, które zostały zaewidencjonowane bezpośrednio w koszty lub w przypadku strażnic OSP stanowiące materiały i przedmioty, które nie były własnością Urzędu Gminy.

Spisanie przez zespoły spisowe wszystkich znajdujących się w poszczególnych pomieszczeniach przedmiotów niezależnie np. od ich wartości jest również związane z brakiem numerów inwentarzowych, a co za tym idzie niemożnością określenia przez zespół spisowy, które elementy wyposażenia danego pomieszczenia powinny być spisane.

Z § 15 ust. 3 Instrukcji inwentaryzacyjnej, wynikało że jeżeli sposób oznakowania środków trwałych umożliwia ich identyfikację rodzajową i wartościową na oddzielnych arkuszach, można dokonać spisu:

- 1) podstawowych środków trwałych,
- 2) pozostałych środków trwałych,
- 3) środków trwałych ujętych w ewidencji ilościowej,

- 4) powierzonych jednostce do używania obcych środków trwałych.

W zakresie innych ustaleń – plan finansowy dla środków z Funduszu przeciwdziałania COVID-19

Nie ustalano planów finansowych dla rachunków środków z Funduszu przeciwdziałania COVID-19, co stanowiło naruszenie art. 65 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacjach kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r., poz. 568). Należy wskazać, że obowiązek sporządzenia przez Wójta planu finansowego dla ww. środków nie należy utożsamiać z wprowadzeniem tych środków do budżetu, gdyż plan finansowy środków na rachunku Funduszu ma wieloletnią perspektywę czasową – w przeciwieństwie do budżetu przyjmowanego zawsze na rok kalendarzowy (budżetowy). Zatem, plan finansowy środków na rachunku Funduszu jest odrębnym planem i nie może być załącznikiem do uchwały budżetowej. Natomiast nie ulega wątpliwości, że środki otrzymane z Funduszu, jak też wydatki dokonywane z tych środków uwzględniane są w uchwale budżetowej w zakresie danego roku budżetowego. Wprowadzenie planu finansowego dla środków na rachunku Funduszu, jak i jego zmiany, powinny zostać sformalizowane w postaci zarządzenia, zgodnie z kompetencjami organu wykonawczego JST.

Odpowiedzialność za powyższe uchybienia i nieprawidłowości ponoszą pracownicy Urzędu Gminy w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Przekazując informację o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań na celu ich usunięciu oraz zapobieżenia ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, w szczególności poprzez:
 - właściwe identyfikowanie i ewidencjowanie należności krótko i długoterminowych, na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 18 ustawy oraz rozliczeń międzyokresowych przychodów, stosownie do regulacji zawartej w art. 41 ust.1 ustawy;
 - wprowadzanie do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego w postaci zapisu, każdego zdarzenia, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy;
 - przeprowadzanie czynności inwentaryzacyjnych z należytą starannością, zgodnie z wymogami określonymi w art. 26 i art. 27 ustawy;
 - aktualizację należności określonych w art. 35b ust 1 ustawy;
 - dokonywanie zapisów korygujących w księgach rachunkowych, zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy;
 - ustalanie wartości początkowej środków trwałych zgodnie z art. 28 w zw. z art. 31 ust. 1 ustawy.

2. Zapewnić przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności poprzez:
 - ewidencjonowanie przeniesienia należności długoterminowych do należności krótkoterminowych oraz przychodów przyszłych okresów do przychodów roku budżetowego zgodnie z systematyką określoną w rozporządzeniu;
 - dokonywanie odpisów aktualizacyjnych należności nie później niż na dzień bilansowy, zgodnie z wymogiem określonym w § 10 ust. 4 rozporządzenia;
 - ewidencję na koncie 222 przekazywanych na rachunek budżetu dochodów budżetowych w kwotach netto;
 - ujmowanie operacji dotyczących dochodów i wydatków w księgach rachunkowych na odrębnych kontach księgowych, w zakresie faktycznie (kasowo) zrealizowanych wpływów i wydatków dokonanych na bankowych rachunkach budżetów oraz rachunkach bieżących dochodów i wydatków budżetowych jednostek budżetowych, z wyjątkiem operacji szczególnych, określonych w odrębnych przepisach, stosownie do § 5 rozporządzenia;
 - stosowanie techniki księgowania umożliwiającej prawidłowe ustalenie wysokości obrotów na kontach, jeżeli przepisy dotyczące sprawozdań nakładają obowiązek wykazywania w tych sprawozdaniach określonych obrotów kont, stosownie do przepisu § 21 pkt 1 rozporządzenia;
 - ewidencjonowanie wynagrodzenia płatnika składek jako pozostałych przychodów operacyjnych, zgodnie z systematyką określoną w rozporządzeniu;
 - dokonywanie zapisów na koncie 130 na podstawie dokumentów bankowych, stosownie do regulacji w tym zakresie zawartych w rozporządzeniu;
 - ewidencję dochodów nieprzypisanych w planach finansowych innych jednostek w sposób, który jest neutralny dla ewidencji Urzędu Gminy;
 - porównanie ewidencji gminnego zasobu nieruchomości z ewidencją księgową, stosownie do wymogu zawartego w § 8 ust. 1 rozporządzenia;
 - ewidencjonowanie operacji na koncie 751, zgodnie z systematyką określoną w rozporządzeniu.
3. Dokonać weryfikacji poprawności wyliczeń: [1] skutków finansowych zwolnień w podatku od nieruchomości; [2] skutków finansowych zwolnień oraz obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych, a następnie dokonać korekty sprawozdań budżetowych Rb-27S i Rb-PDP, sporządzonych za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2022 roku, w związku z nieprawidłowym wykazaniem skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych oraz skutków zwolnień. Poprawione sprawozdania przekazać RIO w Łodzi, wskazując przyczynę korekty.
4. Zapewnić przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, poprzez:
 - prawidłowe ujmowanie w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP danych o skutkach finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych, skutkach ulg i zwolnień udzielanych przez Radę Gminy;

- ujmowanie w sprawozdaniu Rb-NDS prawidłowej kwoty: [1] nadwyżki z lat poprzednich, [2] wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, [3] niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z § 12 pkt 5 lit. c Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia oraz uwzględniając kategoryzację źródeł przychodów wynikającą z art. 217 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych;
 - sporządzanie sprawozdania Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych, w zakresie danych dotyczących „zaległości netto”, zgodnie z przepisem § 3 ust. 1 pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia.
5. Zapewnić zaciąganie zobowiązań wieloletnich w ramach limitu zobowiązań ustalonego dla przedsięwzięcia w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, w ramach upoważnienia dla organu wykonawczego, o którym mowa w art. 228 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 226 ust. 3 ww. ustawy.
 6. Przestrzegać uregulowań wewnętrznych jednostki w zakresie przyjętych zasad rachunkowości.
 7. Zapewnić właściwe rozliczenie środków pozostałych jako saldo konta 222 na koniec 2022 roku zarówno w ewidencji budżetu Gminy Sokolniki (organu), jak i Urzędu Gminy Sokolniki - odnosząc zidentyfikowane kwoty na właściwe konta.
 8. Zaprzestać zwracania naliczonego podatku od towarów i usług z rachunku budżetu Gminy Sokolniki jednostkom budżetowym.
 9. Zapewnić właściwe wykazywanie w bilansie Urzędu oraz w bilansie z wykonania budżetu rozliczeń wynikających z podatku od towarów i usług.
 10. Przestrzegać terminu przekazania na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz składki na Fundusz Pracy, określonego w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.
 11. Dokonywać potrącenia wynagrodzenia płatnika składek od wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 1998 roku w sprawie wysokości i trybu wypłaty wynagrodzenia płatnikom składek z tytułu wykonywania zadań z ubezpieczenie społeczne w razie choroby i macierzyństwa.
 12. Zapewnić przestrzeganie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, w szczególności w zakresie ujmowania dochodów z tytułu opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego oraz wydatków na dotacje celowe udzielane z tytułu pomocy finansowej na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego.
 13. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, poprzez dokonywanie czynności sprawdzających w stosunku do składanych przez podatników podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych deklaracji podatkowych, na podstawie art. 272 ustawy. W razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji, stosownie do

art. 274a § 2 ustawy, wzywać podatników do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny poddania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

14. Podjąć, w oparciu o przepisy ustawy Ordynacja podatkowa, czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego oraz prawnego i wyjaśnienie prawidłowości opodatkowania podatników podatku od nieruchomości opisanych w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
15. W zakresie wydawanych decyzji dotyczących udzielania ulg inwestycyjnych w podatku rolnym gromadzić odpowiedni materiał dowodowy pozwalający na wnikliwą ocenę stanu faktycznego, mając na uwadze wymagany przez ustawodawcę cel oraz źródła finansowania wydatków, zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym.
16. Udzielać ulg z tytułu nabycia gruntów zgodnie z art. 12 ust. 3 oraz z uwzględnieniem art. 13d ustawy o podatku rolnym.
17. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, poprzez:
 - egzekwowanie od podatników obowiązku składania informacji w przypadku powstania obowiązku podatkowego w podatku od nieruchomości;
 - przyjmowanie za podstawę opodatkowania budowli ich wartości początkowej bez pomniejszania jej o wartość dokonanych odpisów amortyzacyjnych, stosownie do regulacji zawartych w art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy;
 - prawidłowe określenie momentu wygaśnięcia obowiązku podatkowego w związku z czasowym wycofaniem pojazdu z ruchu, stosownie do regulacji zawartych w art. 9 ust. 5 w zw. z art. 9 ust. 1 i 2 ustawy;
 - egzekwowanie od podatników składania deklaracji w przypadku powstania, zmiany lub wygaśnięcia obowiązku podatkowego w podatku od środków transportowych;
 - opodatkowywanie podatkiem od nieruchomości osób fizycznych, osób prawnych, jednostek organizacyjnych, w tym spółek nieposiadających osobowości prawnej, będących posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części, stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy.
18. Bieżąco i terminowo podejmować czynności zmierzające do wyegzekwowania zaległości podatkowych, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz przepisy rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych.
19. Zapewnić przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, poprzez:
 - zamieszczanie w wykazach nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży wszystkich informacji wymaganych przez art. 35 ust. 2 ustawy, w szczególności terminu do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ww. ustawy;
 - dotrzymywanie terminu wskazanego w art. 41 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym wyznaczony termin podpisania umowy sprzedaży nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia nabywcy;

- aktualizowanie opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste, w przypadku gdy nastąpi zmiana wartości nieruchomości, zgodnie z art. 77 ust 1 ustawy;
 - sporządzanie i podawanie do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem lub dzierżawę, zgodnie z art. 35 ust. 1 i 1b ustawy.
20. Zapewnić przestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzenia przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, poprzez przeliczanie, nie wcześniej niż 7 dni przed terminem pierwszego ogłoszenia o przetargu, ceny wywoławczej zbywanej nieruchomości na równowartość euro według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w tym dniu, zgodnie z § 6 ust. 6 rozporządzenia.
 21. Ustalać wysokość postąpienia oraz wadium w oparciu o cenę nieruchomości brutto, tj. z uwzględnieniem podatku od towarów i usług, mając na uwadze zapisy przyjęte w art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 roku o informowaniu o cenach towarów i usług oraz w art. 35 ust. 2 pkt 6 w zw. z art. 67 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
 22. Zapewnić przestrzeganie Regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych, zatrudnionych w Urzędzie Gminy w Sokolnikach, w zakresie przyznawania pracownikom wynagrodzenia zasadniczego - zgodnie z przewidzianymi w ww. Regulaminie kategoriami zaszeregowania.
 23. Zapewnić prawidłowe ustalanie i wypłatę dodatków za wieloletnią pracę stosując przepisy art. 38 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych.
 24. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych, poprzez:
 - udostępnianie przed otwarciem ofert na stronie internetowej prowadzonego postępowania informacji o kwocie jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, stosownie do wymogu określonego w art. 222 ust. 4 ustawy;
 - udostępnianie na stronie internetowej prowadzonego postępowania informacji z otwarcia ofert, stosownie do wymogu określonego w art. 222 ust. 5 ustawy;
 - przekazywanie informacji o złożonych ofertach do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w terminie wynikającym z art. 81 ustawy;
 - zamieszczanie ogłoszenia o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych stosownie do wymogu określonego w art. 448 ustawy.
 25. Zapewnić prawidłowe ustalanie terminu rozpoczęcia użytkowania środka trwałego, mając na względzie spełnienie przez składnik majątku wymogów określonych w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości.
 26. Zapewnić prawidłowe wyodrębnianie poszczególnych obiektów inwentarzowych, mając na uwadze definicje zawarte w I części załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 roku w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych oraz w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości.
 27. Zapewnić prawidłowe stosowania odpowiednich stawek amortyzacyjnych zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku

dochodowym od osób prawnych, który określa stawki amortyzacyjne dla poszczególnych grup rodzajowych środków trwałych⁴⁴.

28. Zapewnić przestrzeganie art. 65 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacjach kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, poprzez sporządzenie planu finansowego dla rachunku, na którym są gromadzone środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Ryszard Paweł Krawczyk

Prezes RIO w Łodzi

(podpisane cyfrowo)

⁴⁴ Zgodnie z § 7 ust.1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarza się lub amortyzuje. Odpisów umorzeniowych lub amortyzacyjnych dokonuje się według zasad przyjętych przez jednostkę zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. Ustalając zasady umarzania lub amortyzacji, jednostka może przyjąć stawki określone w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych albo stawki określone przez jednostkę nadrzędną albo zarząd jednostki samorządu terytorialnego.

Do wiadomości:

Przewodniczący Rady Gminy w Sokolnikach

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy w Sokolnikach

aa.